

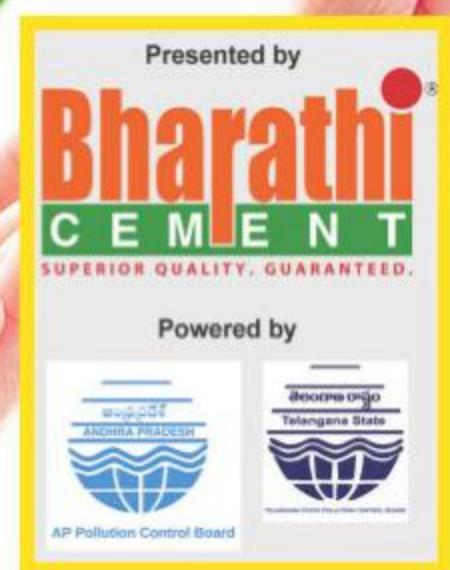
సాక్షి

ధనదే

ఆదివారం :: 24 జనవరి 2021

భవిష్యత్తు తరాలకు ఆకుపచ్చని, పరిశుద్ధమైన, ఆరోగ్యదాయకమైన,
జీవనయోగ్యమైన భూగోళాన్ని అందించాలంటే ఇష్టుడు మన ఆలోచన మారాలి.
అనుదిన జీవనంలో గుణాత్మక మార్పు రావాలి.
ప్రజల్లో ఈ స్పృహాను కలిగించే దిశగా సాక్షి మీదియా గ్రావ్ కదులుతోంది.
తన వంతు బాధ్యతగా ఓ ప్రయత్నానికి శ్రీకారం చుట్టొంది.

ప్రపంచ సాక్షి... ప్రత్యేక సంచిక

ఆకుపచ్చని తెలంగాణం

తెలంగాణ రాష్ట్రాన్ని వర్ణించాలని అన్ని రకాలుగా అత్యంత నివాసయోగ్యమైన ప్రాంతంగా మార్గాలనే ఆలోచన నుంచి ఉద్ఘాటించిన పథకమే హరితపోరం. ప్రభుత్వం అత్యంత ప్రతిష్టాత్మకంగా చేపబీన వివిధ కార్బూక్షమాల్లో ఇదొకటి. రాష్ట్రంలో ప్రస్తుతమున్న 24 శాతం పచ్చదనాన్ని 33 శాతానికి పెంచేందుకు ముఖ్యమంత్రి కె.చంద్రశేఖరరావు రు కార్బూక్షమానికి అంకురార్పణ చేశారు. గత పదు విడతల్లో నాటిన మొక్కలు, ప్రభుత్వ సంకలనం, సమాజంలో అన్ని వర్గాల ప్రజల సహకారంతో రాష్ట్ర మంత్రం పచ్చదనం చెప్పుకోదగిన స్థాయిలో పెరుగుతోంది.

పల్లె ప్రగతి, పట్టణ ప్రగతిలో హరితపోరాన్ని భాగస్వామ్యం చేస్తూ, పెద్ద సంఖ్యలో మొక్కలు నాటుతున్నారు. వాటిల్లో కనీసం 85 శాతం మొక్కలు తప్పనిసరిగా బట్టికేలా ప్రభుత్వం తగిన చర్యలు తీసుకుంటున్నది. ప్రతీ పంచాయితీలో ఒక సర్గారీ ఉండేలా, ఏ గ్రామానికి అవసరమైన మొక్కలు ఆ ప్రాంత సర్గారీలో పెంచుకునేలా చర్యలు చేపటారు.

హరితపోరం ఇటీవల ఆరో దశ పూర్తిచేసుకుంది. తెలంగాణలో గత పద్మశాలలో నాటిన మొత్తం మొక్కలు 151.77 కోట్లు. అటవీ పునరుద్ధరణ కోసం అడవుల్లో నాటినవి 30.97 కోట్లు. అన్ని కలిపి రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా 182.74 కోట్లు మొక్కలు నాటడం విశేషం.

పెద్దవత్తున మొక్కలు నాటే గ్రామ పంచాయితీలు, మునిసిపాలిటీలు, నగర పాలక సంస్లాకు వివిధ విభాగాల కోటూల నుంచి పచ్చదనం కోసం ప్రత్యేక నిధులను(గ్రీన్ ఫండ్) కేటాయిన్నట్టున్నారు. ‘జంగల్ బచావో-జంగల్ బధావో’ ద్వారా తెలంగాణ అడవులకు పునర్వైభవం తీసుకురావడానికి కృషి జరుగుతోంది.

తెలంగాణకు హరితపోరంలో భాగంగా యాదాద్రి మోడల్ ప్లాంటేషన్ తరఫోలో గ్రామాల్లోని భారీ స్థలాల్లో చిట్టడవులు పెంచుతున్నారు. ఎక్కడిక్కుడ స్థానికంగా ఏపుగా పెరిగే చెట్ల జాతులకు ప్రాధాన్యమిచ్చి పెంచుతుండటం విశేషం.

- కె.రాఘవల్, సాక్షి, ప్రాదరాబాద్

కథలక్ ప్రహోదం

సాక్షి ఫన్డె మ్యాగజైన్ కోసం రచయితలు, రచయితులు నుంచి కథలను ఆప్టోనిస్టున్ఱాం. కథలు అచ్చులో మూడు వేళల నెడివి మించుకుండా ఉండాలి. పారతులను ఆకట్టుకునే శైలి. సరక్కును భాష తప్పనిసరి. కథనం ఆకట్టుకునేలా ఉండాలి. మూల రచయితల అనుమతితో అనువాద కథలను కూడా పంపవచ్చు. కొత్త కథకులను ప్రత్యేకంగా కథకుల కథలను ప్రచురిస్తాం. సాధారణ కథలతో పాటు కొత్త వాంత్రమైంచాలనుకుంటున్ఱాం. సాంత్రమైనే కలాన్ని కథలించండి. మీ కథలను మాకు పంపండి. వాంత్రమైతే కలాన్ని కథలించండి. మీ కథలను మాకు పంపండి. రచయితలు ప్రతి రచనతో హామీవత్తంతో పాటు బాధ్యంకు అక్కాంట్. ఎంపికలలోను, ప్రచురణలోను సంపాదకులడే తుది న్యూమీలు. ఇందులో ఎలాంటి ఉత్సర ప్రత్యుత్తరాలకు తాపులేదు. చేతిదాతతో రచనలు పంపవచ్చు. తమ దస్తాల్లతో ఉన్న ద్వారా రచనలను పంపవచ్చు. తమ దస్తాల్లతో ఉన్న పరిశీలించడం జరగదు. ఈ-మెయిల్లో కథలను పంపదలచేవారు తెలుగు యూనికోడ్ ఫాంట్లో తమ రచనలను పంపాలి. ఉంటుంది. ఫన్డె, సాక్షి దినవత్తిక, 6-3-249/1, రోడ్ నం.1, బంజారాహెల్, హైదరాబాద్ - 500034. funday.kathalu@gmail.com

● కిసుక్కు

వెంగళావు బారులో మందుకోడుతూ, ఏడుస్తున్నాడు.
జాలిగుండె బేరర్ వెళ్లి పలకలించాడు.
బేరర్: ఎందుకు సార్ ఏడుస్తున్నారు?
వెంగళావు: నా గర్భప్రాండికి ఏడాది పాటు ప్రతిరోజు లవ్లటర్ రాశాను.
బేరర్: అయితే ఏమైంది సార్?
వెంగళావు: ఆమె పోస్ట్ మేన్ ను పెళ్లి చేసుకుంది.

● మీకు తెలుసా

పద్మలగో శతాబ్దులో ఇటలీలోని మొడేనా రాజ్యానికి చెందిన కొందరు ఆకతాయిలు బోలీనా రాజ్యంలోని చౌరాజి, ఒక బకెట్ తస్కరించారు. దీంతో రెండు రాజ్యాలకూ యద్దం జిల్లా, దాదాపు రెండువేల మంది పీరస్పరగ్గనికి చేరుకున్నారు.

ఫన్డె మీద మీ ఆజ్ఞప్రాయాలను, సూచనలను మాకు తెలియజేయండి.
ఎడిటర్, సాక్షి ఫన్డె funday.sakshi@gmail.com

బట్ట డిస్ట్రిబ్యూటర్: కుసుమ

● టూప్ స్టోర్స్

త్రువ్వతి ఒడిలో
వ్యవసాయం

4

పుడమి సాక్షిగా...

8

ఇంటివంటు
ఓ స్టోర్స్ సింబలీ!

13

11

ప్రయుషిన శత్రువు!

త్రువ్వతి సేద్యం..

పుడమికి
వైవేద్యం!

22

● మూన్ మార్క్

చీంద్రుడి మీద కార్బుమెంపుతారట!

జ్కుడ ఫాటీలో కనిపిస్తున్న కార్బను బ్రాస్టాల్ కుర్రాళ్ల సాయంతో తయారు చేసింది 'మూన్ మార్క్'. అనే అమెరికన్ కంపెనీ. విద్యుతినోద రంగాలకు చెందిన అధునాతన వస్తువులను తయారు చేసే కంపెనీ, ఈ కార్బన్ లో వచ్చే ఏడాది అక్రోబర్లో చెంద్రుడి ఉపరితలం మీద రేసులు నిర్వహించబడ్డాండి. లిమాట్ కంట్రోల్ సాయంతో పనిచేసే ఈ కార్బు చిన్నపిల్లల టాయ్ కార్బు సైజులోనే ఉండాలు. పీటిని పైవేటు అంతర్లక్ పరిశీలన సంస్కరణ కు చెందిన ఫాల్కన్-9 రాకెట్ ద్వారా చెంద్రుడిపై పంపున్నామని, 'నోవా-సి' ల్యాండర్ పీటిని చెంద్రుని ఉపరితలానికి చెర్చుసందని 'మూన్ మార్క్'. కంపెనీ ప్రతినిధులు వెల్లడించారు. పాల్యాస్ట్ కు చెంది రెండు బృందాల విద్యుత్తర్లు భూమ్యుద ఉంటుానే లిమాట్ కంట్రోల్ ను ఆపరేట్ చేస్తూ ఈ రేసుల్లో పాల్గొనున్నారు.

TOP STORIES

ప్రకృతి ఒడిలో వ్యవసాయం

ఆహారంలో పురుగు మందుల
అవశేషాలు..
నీటిలో భార లోహాలు..
పర్యావరణంలో మార్పులు..
రైతులకు వ్యవసాయం గిట్టుబాటు
కాక పాశచంతో ఆత్మహత్యలు..
వార్తల్లో ఇవి చదివిన ప్రతిసారి కానేపు
విచారించి, మళ్ళీ రోజువారీ దిన
చర్యలో పడిపోతుంటాం. ఈ
నాలుగింటి మధ్యలో వున్న సంబంధం
గురించి ఆలోచించటం కాని, ఆ
సంబంధంలో మన పాత్ర, ఇవి ఇలాగే
కొనసాగితే భవిష్యత్తులో మన
మనుగడ మీద ప్రభావం ఎలా
ఉంటుందని గాని ఆలోచన చేయం.

వ్యవసాయం ప్రకృతి వనరులపైన ఆధార పడిన జీవనోపాధి. వ్యవసాయం ప్రకృతి వనరులను, పర్యావరణాన్ని ప్రభావితం చేస్తుంది. అలాగే ప్రకృతి వనరులు, పర్యావరణం తిరిగి వ్యవసాయాన్ని ప్రభావితం చేస్తూ వుంటాయి. మన దేశంలో సగానికి పైగా ప్రజలు జీవనోపాధి కోసం వ్యవసాయం మీద ఆధారపడి వున్నారు. ఈ నేపద్యంలో వ్యవసాయం చేసే పద్ధతులు, ఆ క్రమంలో ప్రకృతి వనరుల వినియోగం- వాటిపై ప్రభావం ఏమిటో అర్థం చేసుకోవాలి. పర్యావరణంపై ఈ రెండింటి ప్రభావం, ప్రజల ఆహారపు అలవాట్లు, జీవన శైలి- అన్నింటి ప్రభావం పరస్పరం వున్నప్పుడు ఈ సంబంధాలను అర్థం చేసుకోవటం అవసరం. భవిష్యత్తులో ఈ వేనరుల సుస్థిర వినియోగం, పర్యావరణంలో వస్తున్న మార్పులను తగించుకోవటం, అందరికి అరోగ్యకరమైన ఆహారం అందేలా చూసుకోవటం, వ్యవసాయం చేస్తున్న రైతుల ఆర్థిక సుస్థిరత.. ఏటి ప్రాతిపదికగా వ్యవసాయ విధానాలను, పద్ధతులను నిర్ణయించాలి.

అయితే, స్వాతంత్ర్యం వచ్చే నాటికి అనేక

కారణాల వలన మన దేశం ఆహార సమస్యను ఎదుర్కొంటున్నది. ఆ నేపద్యంలో 'హరిత విష్ణువం' పేరుతో అధిక దిగుబడి వంగడాలు, రసాయనిక ఎరువులు, పురుగుమందులు వాడి పండించే పద్ధతుల బైపు, అధిక నీటి వినియోగం వుండే వరి, గోదుమ పంటలపైన దృష్టి పెట్టటం జరిగింది. దీనికి తోడు ఈ పద్ధతులను, పంటలను ప్రోత్సహించే దిగా రసాయనిక ఎరువులపై, అధిక దిగుబడి వంగడాలపై రాయితీలు, నీటి అవసరాలు తీరటం కోసం బహుళార్థ సాధక నీటి ప్రాజెక్టులు కట్టటం, పండించటం పద్ధతులకు మద్దతు ధరలు ఇవ్వటం, సేకరించబానికి భారతీయ ఆహార సంస్థను ఏర్పాటు చేయటం జరిగింది. అలాగే రుణాలు అందించటానికి బ్యాంకుల జాతీయాకరణ, నాబార్క ఏర్పాటు, జాతీయ, రాష్ట్రీయ విత్తనాభివృద్ధి సంస్థలను ఏర్పాటు చేశారు. వ్యవసాయ పరిశోధనల కోసం వ్యవసాయ విశ్వవిద్యాలయాల ఏర్పాటు, విశ్వతమైన సేవలు అందించటం కోసం విస్తరణ శాఖల ఏర్పాటు చేయటం జరిగింది. ఏటన్నిటి సహకారంతో దిగుబడులు పెరగటం, ఆహార కొరత సమస్య తీరటం స్వతంత్ర భారత దేశం

మైగ్రేన్ తలనొప్పి మళ్ళీ రాలేదు

సాధంచిన విజయాలలో ఒకటిగా ఇప్పటికీ చెప్పుకుంటున్నాం. అయితే, అదే సమయంలో అధిక రసాయనిక ఎరువుల, పురుగు మందులు, నీటి వినియోగం వలన వాతావరణ కాలుష్యం పెరిగింది. పీటి దుష్ప్రభావాలు కనిపించగానే పరిష్కారం దిశగా ప్రయత్నాలు చేయలేదు. అన్ని ప్రాంతాలకు, అన్ని పంటలకు ఇవే పద్ధతులు అనే దిశగా వ్యవసాయ విధానాలు వున్నాయి. ప్రభుత్వ సహకారాలన్నీ (పరిశోధన, విస్తరణ, రాయితీలు) రసాయనిక పద్ధతులకే ఇచ్చారు. దీంతో ఇతర ప్రత్యామ్నాయాలపై దృష్టి పెట్టటం గాని, వాటిని పాటించే రైతులకు ఎటువంటి సహకారం అందించటం గాని జరగలేదు.

కొన్ని పంటల మీద, కొన్ని ప్రాంతాల మీదనే దృష్టి పెట్టటం వలన ప్రభుత్వం అందించే అన్ని రకాల సహాయాలు కొన్ని ప్రాంతాలకు, కొన్ని పంటలకు, కొంతమంది రైతులకు పరిమితం అయ్యాయి. దేశవ్యాప్తంగా వున్న ఇతర రైతులు, ఇతర పంటలు పండించే వారు, నష్టాల పాలయ్యారు.

విధానాలు.. వ్యత్యాసాలు..

- ప్రభుత్వం 23 పంటలకు మద్దతు ధర ప్రకటిస్తే, సేకరణ మాత్రం కేవలం వరి, గోధుమ, పత్తి పంటలలో జరుగుతుంది.

దీనితో ఈ మూడు పంటలు కలిసి దాదాపు మూడొంతుల విస్తృతంలోకి ఈ రోజు చేరాయి. ఈ మూడు పంటలు కూడా అధిక నీటి వినియోగం వుండే పంటలు. కాలువల ద్వారా నీరు అందని ప్రాంతాల్లో బోరుబావులపై రైతులు ఆధార పడటం జరిగింది. ఇప్పటికే భూగర్భ జలాలు అడుగుంటి పోయే పరిస్థితి వచ్చింది.

- వరి గోధుమ సేకరణలో దాదాపు సగానికి పైగా పంజాబ్, హర్యానా రాష్ట్రాల నుంచి సేకరించటంతో మిగిలిన రైతులకు మద్దతు ధరలు అందక పోవడం జరుగుతోంది. ఉదాహరణకు.. 2020 ఫిర్ఫత పంటలో దేశ వ్యాప్తంగా 526 లక్షల టన్నుల వరి ధాన్యం సేకరిస్తే, అందులో 203 లక్షల టన్నులు పంజాబ్ నుంచి, 56 లక్షల టన్నులు హర్యానా నుంచి సేకరించారు. చత్తీస్గఢ, తెలంగాణ నుంచి 60, 45 లక్షల టన్నులు సేకరిస్తే, ఆంధ్రప్రదేశ్ నుంచి సేకరించింది కేవలం 20 లక్షల టన్నులు మాత్రమే.
- రసాయనిక ఎరువులపై ఇచ్చే సబ్సిడీ దేశవ్యాప్తంగా 70 వేల కోట్ల రూపాయలకు పైగా వున్నది. పీటిని ఎక్కువ వినియోగించే వారికి ఈ సబ్సిడీ అంతా వెనుతుంది. రసాయనిక ఎరువులు వాడుకుండా, సేంద్రియ, సుస్థిర పద్ధతుల మైప్ మళ్ళీ రైతులకు ఎటువంటి సదుపాయాలు అందటం లేదు.
- బోరు బావుల వినియోగం పెరగటంతో విద్యుత్తు వినియోగం పెరగటం, ఆయకట్టు కింద రైతులతో సమాన సహకారం అందించే ఉద్దేశంతో ఉచిత విద్యుత్తు పథకాలు దేశ వ్యాప్తంగా ప్రారంభించారు. దేశ వ్యాప్తంగా ఇప్పుడు ఈ పథకాల ఖర్చు

అరోగ్యంగా ఉన్నప్పుడే కొంచెం పని ఒత్తిడి పడ్డితే తలనొప్పి వస్తుంది. అలాంటిది మైగ్రేన్ తలనొప్పి రోజు బాధిస్తుంటే ఇక ఏ పని చేసుకోలేం. ముఖ్యంగా డ్రైవర్ వృత్తి చేసేవారు మైగ్రేన్తో బాధపడుతున్నట్లయితే వారి బాధ వర్షనాతీతంగా ఉంటుంది. ఆ కోవకు వెందిన వాడే మియాపూర్కు వెందిన శ్రీనివాస్ నగరంలో క్యాబ్ సదుపుకుంటూ జీవం సాగించే శ్రీనివాస్కు మూడేళ్ళ క్రీతం మైగ్రేన్ సమస్య మొదలైంది. ఇప్పటి సుంచి ఎన్నో ఆసుపత్రులు తీరిగాడు. ఎన్నో మందులు వాడాడు. కానీ ఘలితం శూన్యం. చివరకు డ్రైవర్ వృత్తి మానేసే పరిస్థితి వచ్చింది. అలాంటి సమయంలో మిత్రుని ద్వారా తెలుసుకుని మాక్సినిక్సు వచ్చాడు.

నొప్పులను ఎన్నాళ్ళ భరిస్తారు?

ఈ మధ్యకాలంలో నొప్పులు చాలా మందిలో కనిపిస్తున్నాయి. ఉదయం నుంచి రాత్రి వరకు తీరిక లేకుండా పనిచేసే సరికి శరీరమంతా నొప్పులతో పూర్వమైపుతుంది. నిజానికి తీరిక లేకుండా పనిచేయడం ఒక్కటే కారణం కాదు. ఈ నొప్పులకు ఇతర కారణాలు కూడా ఉంటాయి.

కారణాలు: గాయాలు, కండరాలపై ఎక్కువ ఒత్తిడి పడటం, వ్యాయామం, శారీరక శ్రుమ అధికంగా ఉండటం, శరీరంలో పొట్టాపియం, కాల్సీయం మొత్తాదు తగ్గడం, ఎనీఱస్ ఇన్ఫోబిటర్స్, బి.పి. కి వాడే మందులు, క్లెస్ట్, స్టోట్స్ అంటే శరీరంలో కొప్పుని తగ్గించే మందులు వాడటం వలన రావచ్చు. ఇన్ఫ్లూయింజా, మలేరియా, కండరాలపై గడ్డలు, పోలియో వంటి ఇన్ఫెక్షన్ల వల్ల రావచ్చు. ప్రైటోమయాల్యియా, డెర్మటోమైటోసిన్ వంటి వ్యాధుల వల్ల వచ్చే అవకాశం ఉంది.

హెచ్చెవావి, హెర్పిన్ల ఆటకట్టు

హెచ్చెవావి : ఈ వ్యాధి సోకితే చికిత్స లేదు. ఈ వైరస్ ఉన్నట్లు నిర్మారణ కాగానే జీవితం ముగిసినట్లు కాదు. హెచ్చెవావి ఉన్న అరోగ్యవంతమైన జీవితం గడిపే అవకాశం ఉంది. పోమియోలో హెచ్చెవావి వైరస్ నియంత్రించే మందులు ఉన్నాయి. హెచ్చెవావి ఎక్కువ విస్తరిస్తుండటానికి కారణం దీని లక్షణాలు కొన్ని ఐక్య తరువాత బయటపడటమే. అప్పటి వరకు వారికి హెచ్చెవావి ఉన్న విషయం కూడా తెలియదు. రోగినిరోధక శక్తి తగ్గినప్పుడు వ్యాధి లక్షణాలు బయటపడతాయి. విరేచనాలు కావడం, బరువు తగ్గడం, అవకాశవాద వ్యాధులు విజ్ఞంచించడం, చిన్న చిన్న వాతావరణ మార్పులను తట్టుకోలేకపోవడం, త్వరగా వ్యాధులు వస్తుండటం జరుగుతుంది.

హెర్పిన్ సింప్లెక్స్ : పురుషాంగంపై చెమట పొక్కుల మాదిరిగా నీటి పొక్కులు కనిపిస్తాయి. నీటి పొక్కులు ఎర్గా ఉంటాయి. తరువాత పగిలి పుండు పడుతుంది. ఇటువంటి సమయంలో తగు చికిత్స తీసుకోకపోతే ఇతరులకు సోకే ప్రమాదం ఉంది. లైంగిక కలయిక ద్వారా సంక్రమించే ఈ వ్యాధిని హెర్పిన్ అని అంటారు. హెర్పిన్ వ్యాధి తగ్గినట్లే తగ్గి రోగినిరోధక శక్తి తగ్గినప్పుడు మళ్ళీ కనిపించవచ్చు. కొన్నిసార్లు ఒకటి రెండు సంవత్సరాల తరువాత మళ్ళీ బయటపడవచ్చు.

మాస్టర్స్ ప్రైవేట్ లైఫ్: ★ హెప్టిటిస్ B.C ★ హెర్పిన్ ★ హెచ్చెవావి ★ అల్ట్రి ★ సైన్సెప్లెటిస్ ★ ప్లైగ్రేఫ్ ★ ఫిఫర్ గ్రాఫ్ ★ స్టోట్లా గ్రాఫ్ ★ స్ప్రోండిలైటిస్ గ్రాఫ్ ★ సౌలియాస్టిస్ ★ సుగర్ గ్రాఫ్ ★ నదుము స్పైప్ ★ మెద్ స్పైప్ ★ సంతాపం గ్రాఫ్ ★ స్టైన్స్పైటిస్ గ్రాఫ్ ★ అస్మా గ్రాఫ్ ★ డెంగ్స్యూ గ్రాఫ్ ★ చిట్టున్స్ న్యూమ్స్ ★ వాటికి పోమియా చికిత్స,

Master's Homeopathy

DR. K.RAVIKIRANE

M.D., M.Sc (psych), P.G (virology) LONDON

చికిత్స రత్న అవార్డు గ్రహీత, గోల్డ్ మెడల్ ఫర్ ఎస్ట్రోలెస్టీస్ ఇన్ మెడిసిన్, 16 జాతీయ అవార్డులు, 10 అంతర్జాతీయ అవార్డులు
www.mastershomeopathy.net

భూంచీలు: అమీర్ పేట్, కూకట్ పాట్, బిల్లు పాట్, నగర్ పాట్, విజయవాడ, కల్పింగ్ నగర్, విశాఖపట్నం, తిరుపతి, రాజమండ్రి, గుంటూరు

ఫోన్: 7842 108 108, 7569 108 108

Advt

- రూ. 92 వేల కోట్లు. తక్కువ నీరు, తక్కువ విద్యుత్తు వాడుకునే దిశగా ఎవరూ ప్రయత్నాలు చేయలేదు. దీని ప్రభావం ఇప్పుడు దేశవ్యాప్తంగా చూస్తున్నాం.
- 'ఆహార భద్రతా పథకాల' అమలులో వరి, గోధుమ మాత్రమే సేకరించి ప్రజా ఆహార పంపిణీ ద్వారా అందించటం వలన స్థానికంగా పండి పంటల సాగు, వాటిని ఆహారంలో వాడుకునే అలవాట్లు రెండూ పోయాయి. ఆహార ఉత్సృతి పెరుగుతున్నా పోషకాహార లోపాలను మనం ఇంకా ఎక్కువ చచి చూస్తున్నాం.
 - దీనికి తోడు పట్టణ ప్రాంతాలలో జీవన శైలి మారటం వలన కార్బోఫైట్ల వైపు నుంచి ప్రోటీన్, కొవ్వు పదార్థాల వినియోగం వైపు ఆహారపు అలవాట్లు మారుతున్నాయి. దీనికి అనుగుణంగా భవిష్యత్తులో వరి, గోధుమ విస్తీర్ణం తగ్గాలి. చిరుధాన్యాలు వంటి పంటలు, పప్పుధాన్యాలు, సూనె గింజలు, కూరగాయలు, పండ్క వైపు సాగు మళ్లాలి. ఏటితో పాటు రసాయనిక పురుగు మందుల అవశేషాలు ఆహారంలో ఎక్కువ కావటంతో వినియోగదారులు ఆందోళన చెందటం చూస్తున్నాం.

ప్రావరణంలో మార్పు

వ్యవసాయంలో అధిక నీటి వినియోగం, అధిక రసాయనాల వినియోగం, అధిక శక్తి/ ఇంధనం వినియోగంతో అత్యంత హనికారకాలైన కార్బన్ దయక్కెడు, మీథేన్, నైట్రిస్ ఆక్షిడ్ వాయువులు పర్యావరణంలోకి విడుదల అప్పుతున్నాయి. భూతాపం పెరగటానికి ఇవి కీలకమైన వాయువులు. పర్యావరణంలో వస్తున్న మార్పు ప్రభావం వానల పైన, వేడి/చలి పైన మనం ఇప్పటికే చూస్తున్నాం. మనం ఇదే పద్ధతిలో వ్యవసాయం చేస్తూ వుంటే పర్యావరణంలో మార్పు ఇంకా తీవ్రతరం అయ్యే పరిస్థితి వుంది. వచ్చే శతాబ్ది కాలంలో భూమి మీద ఉప్పోగ్రత ఇంకో 10 డిగ్రీలు వేడి పెరిగే అవకాశం వుంది అని పరిశోధనలు తెలియ చేస్తున్నాయి. ఈ సేవధ్యంలో మొత్తం వెలువదే ఈ గ్రీన్స్పార్క్స్ వాయువులను తగ్గించే దిశగా ప్రయత్నాలు చేయాలనీ పక్షీరాజ్యసమితి ఇప్పటికే విజ్ఞాపించేసింది.

పర్యావరణంలో వస్తున్న మార్పుల్ని తట్టుకునే దిశగా వ్యవసాయం మార్పిన అవసరం వుంది. ఇది జరగాలి అనుకుంటే ఎక్కువ నీటి వినియోగం, ఎక్కువ శక్తి/ఇంధనం వాడకం వుండే పద్ధతుల నుంచి మారాల్సిన పరిస్థితి వుంది. ఈ మార్పు గురించి మాట్లాడిన ప్రతిసారీ ప్రకృతి/సేంద్రియ వ్యవసాయ పద్ధతులతో దేశ ఆహార అవసరాలు తీరతాయా అని ప్రభుత్వం, వ్యవిధాలయాలు ఆందోళన వ్యక్తం చేయటం చూస్తున్నాం. అయితే, గత 15 సంవత్సరాల కాలంలో సుసీర వ్యవసాయం వైపు జరిగిన అనేక ప్రయత్నాలు ఇది సాధ్యమే అని నిరూపించటంతో పాటు, పెద్ద స్థాయిలో ఈ పద్ధతులను ఎలా విస్తరింపజేయ వచ్చు అన్న దాని మీద అనేక అనుభవాలు మన

ముందు వున్నాయి.

అంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో పెద్ద స్థాయిలో ప్రకృతి వ్యవసాయాన్ని ప్రభుత్వం స్వచ్ఛండ సంస్థల, రెట్టుల సహకారంతో అమలు చేసే ప్రయత్నం చేస్తున్నది. అలాగే ఒడిశా రాష్ట్రంలో చిరుధాన్యాల సాగు బాగా జరుగుతోంది. కర్రాటు, కేరళ రాష్ట్రాలలో సేంద్రియ వ్యవసాయానికి ప్రోత్సాహం ఉంది. సికించాంటి రాష్ట్రాలు పూర్తిగా సేంద్రియంగా మారాయి.

అలాగే దేశవ్యాప్తంగా అనేక పేర్లతో ఇప్పటికే ప్రతామ్మాయాలపై ప్రయోగాలు, విజయవంత్మున అనుభవాలు వున్నాయి. సేంద్రియ వ్యవసాయం అన్నా, ప్రకృతి వ్యవసాయం అన్నా, పర్మకల్పర్ అన్నా వీటన్నిటి వెనకాల వున్న ప్రాథమిక సూత్రాలన్నీ ఒకటే.

ఈ అనుభవాలు చూస్తే మనకు అర్థం అపుతుస్తుని ఏంటంటే..

- ఏక పంట విధానం నుంచి బహుళ పంటల విధానం వైపు రైతులు కచ్చితంగా మారాలి.

ఇందుకు సంబంధించి ఆనేక నమూనాలు మనకు అందుబాటులో వున్నాయి. అన్నపూర్ణ పద్ధతి, 3x3x3 ఐదు అంతస్తుల మోడల్, గిరిలక్ష్మీ, కల్పతరు, 10 గుంటల పద్ధతి ఇలా అనేక పేర్లతో ఇవి పిలవబడినా, ఇప్పుడ్నీ ఉన్న స్థలాన్ని సమర్థంగా వినియోగించుకోవటానికి పంటలను, చెట్లను, పశువులను కలిపి ఎలా వ్యవసాయాన్ని మార్చుకోవచ్చు అన్నదానిపై ఆధారపడినవి.

- భూమికి అవసరమైన పోషకాలు అందించటానికి ఎకరానికి, సంవత్సరానికి 3-4 టస్సుల సేంద్రియ పదార్థం- అది పంట వ్యాధి రూపంలో కాని, కంపోస్ట్ రూపంలో కాని, మల్టిగ్ంగ్ రూపంలో కాని అందించాలి.
- భూమి ఎప్పుడు క్షేత్రాల ఉంచేలా పంటలు కాని, మల్టిగ్ంగ్ కాని ఏర్పాటు చేసుకోవాలి. దీనివలన తేమ ఆవిరి కావటం, నేల కోతకు గురికావటం తగ్గటం జరుగుతుంది. దీనికి తోడు వాతావరణంలోని తేమను ఒడిసి పట్టి మొక్కలకు అందించటం, పంటల అవసరమైన పోషకాలు అందించటం జరుగుతాయి. దీనివలన కలుపు నివారణ కూడా జరుగుతుంది.
- స్థానిక భూమి, వాతావరణం, పంటల అమరిక, ఆహార అలవాట్లను బట్టి అవసరమైన వంగడాల ఎంపిక చేసుకోవాలి. దేశీ రకాలు, ఆధునిక రకాలు ఎప్పేనా సరైనవి ఎంపిక చేసుకోగలిగితే మంచిది.
- అలాగే భూమిలో వుండే సూక్ష్మ జీవులు మొక్కలకు అవసరమైన పోషకాలు అందించటంలో కీలక ప్రాత్ర పోషిస్తాయి. గాలి

లోని సత్రజనిని నైట్రేట్‌గా మార్చి అందించటం గాని, నేలలో వున్న పాస్‌రన్స్, పాట్‌ష్ లాంటి పోషకాలు మొక్కలు తీసుకునే రూపంలోకి మార్చటం.. అలాగే పంటల వ్యాధిల్చి జీర్ణం చేసి సెంద్రియ పదార్థంగా మర్చి పోషకాలు అందుబాటులోకి తేవటం.. ఈ పనులను సూక్ష్మ జీవులు చేస్తాయి. ఏటి సంఘ్య పెంచుకోవటం కోసం అందుబాటులో వున్న పశుపుల పేడ, మూత్రం కలిపి పులియ పెట్టి చేసుకునే జీవామ్యతం, పంచగమ్యలాంటి ద్రావణాలు కాని, ఘన జీవామ్యతం, వర్షి కంపోస్ట్, కంపోస్ట్, బయో డైనమిక్ కంపోస్ట్ లాంటివి కాని వాడుకోవచ్చు. ఏటికి తోడుగా, లేక ఇని తయారు చేసుకోలేని పరిస్థితిలో కొన్ని రకాల జీవన ఎరువుల (రైజోబియం మొదలైనవి) ఉత్సత్త్రి కోసం గ్రామ స్థాయి పరిశ్రమలను వృద్ధి చేసుకోవచ్చు.

- పురుగులు తెగుళ్ల నివారణకు పంట పద్ధతులలో మార్పులు చేసుకోవటంతో పాటు సరైన నిఘా అవసరం. ఆది పాలం స్థాయిలో కాని, గ్రామస్థాయిలో కాని ఏర్పాటు

చేసుకోవచ్చు. పురుగులు, తెగుళ్ల రాకుండా ముందస్తు చర్యలు చేపట్టటంతో పాటు సరైన సమయంలో గుర్తించటం వలన నివారణ చర్యలు వెంటనే చేపట్టవచ్చు. స్థానికంగా దొరికే ఆకులతో చేసిన కషయలతో ఈ పురుగుల నివారణ చేసుకోవచ్చు.

ఈ పద్ధతుల వైపు మరలటానికి ఉత్సాహం వున్న రైతులు సుస్థిర వ్యవసాయ కేంద్రం నిర్వహిస్తున్న కిసాన్ మిత్ర హెల్ప్ లైన్ 8500 98 3300 కి ఫోన్ చేయవచ్చు. అలాగే మా వెబ్‌సైట్లు www.csaindia.org, www.grameenacademy.in ల నుంచి అధిక సమాచారం పొందవచ్చు. అలాగే పురుగులు తెగుళ్ల గుర్తించటానికి, సెంద్రియంగా నివారణ చర్యలు చేపట్టటానికి Pestoscope మొబైల్ ఆప్టిన్ గూగుల్ ప్లే స్టోర్ నుంచి డౌన్ లోడ్ చేసుకోవచ్చు.

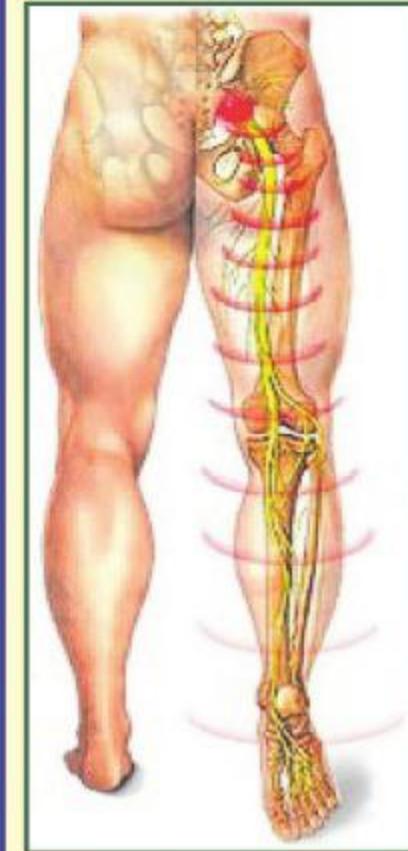
వ్యవసాయం మారాలి, రైతుల పరిస్థితి మారాలి అంట వినియోగదారులుగా మన ఆలోచనలు మారాలి, అలాగే ప్రభుత్వ విధానాలు మారాలి. అప్పుడే వ్యవసాయం ప్రకృతికి అనుగుణంగా మారటం సాధ్యం. ఈ మార్పులో మనమందరం భాగస్థాములం అయినప్పుడే సాధ్యం అవుతుంది. ఈ విశ్వంలో వున్నది ఒకటి భూమి. దీనిని కాపాడుకోవటం, ఇక్కడి వనరులు సుస్థిరంగా వాడుకోవటం మన అందరి భాద్యత.

పుడమి తల్లి సాక్షిగా ఇది సాధించే దిగగా అందరమూ ప్రయత్నం చేస్తామని ప్రమాణం చేద్దాం. ప్రయత్నాలు చేద్దాం.

- డాక్టర్ జి వి రామాంజనేయులు

ఎగ్గికూర్చెట్ డైరెక్టర్, సుస్థిర వ్యవసాయ కేంద్రం
90006 99702

తుంటి సంబంధమైన నొప్పి? సయోటికా కావేళ్ల!

- ★ నడుము నొప్పి
- ★ కాలంతాపాకే నొప్పి
- ★ తిమ్మిర్లు, మంటలు
- ★ పొట్లు, జలదరింపు
- ★ నడుము క్రింది భాగము పిరుదులు, తొడలు, కాలిపిక్క మడమలు మరియు పాదాలలో తీవ్ర అసొకర్యము

బత్తిది, ప్రకోపము మరియు తుంటి నరము వాయుట వలననే తుంటి సంబంధమైన నొప్పి

- ★ హార్పియేట్ డిస్క్సు
- ★ స్లిప్ డిస్క్సు
- ★ డిజెనరేటివ్ డిస్క్సు
- ★ స్ప్యాండిలైటిస్
- ★ స్ప్యాండైలైటిస్
- ★ టి.బి. ప్సైన్
- ★ ప్సైనల్ ఆర్థరైటిస్
- ★ ఎముకలు గుల్లబారే వ్యాధి సరైన చికిత్స పాందని యెడల నడకలో తీవ్రమైన మార్పులకు, సెక్స్ సమస్యలకు దారి తీస్తుంది.

అయుర్వేద తెన్మముక సంరక్షణలో...

- ★ 2 దశాబ్దాల ప్రాచీన్యత
- ★ నిరూపితమైన పద్ధతులు
- ★ ఉత్తమ ఘతితాలు
- ★ దుప్రభావాలు లేని చికిత్సలు

ఆన్లైన్ వీడియో కస్టమైషన్ డ్యూరా మా డాక్టర్ డిప్పుటెంట్

డా. వర్ధన్

MD (Ayu.); Ph.D.; M.S. (C&P)

Founder & Chief Physician

వర్ధన్

ఆయుర్వేద పరిస్థితులు

బషిర్బాగ్ | తార్కాక్ | బంజారాహిల్ | విజయవాడ
రాజమండ్రి | కర్కూలు | తిరుపతి

info@vardhanayurveda.com; www.vardhanayurveda.com

Ph : 84 999 999 83

పుట్టం సంక్లిష్టం...

ప్రకృతి అనంతమైనది. అత్యధ్యతమైనది.

ప్రకృతి వనరులే ఏ జీవికైనా ప్రాణప్రదాలు.

భూగోళం అంటే మట్టి మాత్రమే కాదు.

శతకోటి జీవరాశులకు.. జీవవైవిధ్యానికి పుట్టిల్లు.

మనుషులకు మాత్రమే కాదు.. మొక్కలు, జంతువులు, చేపలు, పక్షులు,

వానపాములు, పురుగులు, సూక్ష్మజీవులు.. ఇంకా ఎన్నెనో జీవజాతులకు

ఇదే ఆవాసం. మానవ జాతి సంతతి పెరుగుతున్న కొట్టి.. ఆధునికతను

సంతరించుకుంటున్న కొట్టి ప్రకృతి వనరుల విసియోగం విచక్షణారహితంగా

పెరిగిపోతోంది. ఈ లోటును ఏ యేటి కాపిడు తిలిగి పూడ్చుకునే శక్తిని సైతం

భూగోళం కోలోయింది.

1970 నుంచి గాడి తప్పింది. ప్రకృతి వనరులపై మనుషుల వత్సిద్ధి 1970-2014 మధ్యకాలంలో రెట్టింపైంది. ఎండలు, తుపానులు, వరదలు, కరువు వంటి ప్రకృతి వైపరీత్యాల సంఖ్య, తీవ్రత ఎటేటా పెరిగిపోతున్నాయి.

జీవవైవిధ్యం గతమెన్నడూ లేనంత వేగంగా

నశిస్తోంది. పక్షులు, చేపలు, ఉభయచరాలు తదితర జీవుల సంతతి ఇప్పటికే 38%కి పైగా ఈ కాలంలో నశించిందని ఒక అంచనా.

ఇప్పటి మాదిరిగా ప్రకృతి వనరుల వాడకం తాకేడిని తట్టుకోవటానికి ఒక్క భూగోళం చాలదు, 1.6 భూగోళాలు కావాలని నిపుణులు చెబుతున్నారు. ప్రకృతి మూలుగాను పీల్చేయటం

ఇదే రీతిలో కొనసాగితే 2050 నాటికి మనకు మూడు భూగోళాలు అవసరం అవుతాయి. కానీ, ఉన్నది ఒక్కటే!

అందుకే, పెను ప్రమాదంలో పడిన పుడమిని రక్కించుకోవాలి.

భవిష్యత్తు తరాలకు ఆకుపచ్చని, పరిపుద్ధమైన, ఆరోగ్యదాయకమైన, జీవయోగ్యమైన భూగోళాన్ని అందించాలంటే ఇప్పుడు మన ఆలోచన మారాలి.

అనుదిన జీవనంలో గుణాత్మక మార్పు రావాలి.
ప్రజల్లో ఈ స్పృహను కలిగించే దిశగా సాక్షి మీదియా గ్రూప్ కదులుతోంది. తన వంతు బాధ్యతగా ‘పుడమి సాక్షిగా..’ పేరిట చిరు ప్రయత్నానికి శ్రీకారం చుట్టొంది.

ముఖ్యటూ మూడు లక్ష్యాలు..

1. భూతాపం పెరగటం వల్ల కలుగుతున్న దుష్పాలితాల గురించి తెలియజేయటం.

2. హృదావరణ సంబంధమైన ముప్పు నుంచి బయటపడటానికి ఎవరి వారు చేయదగిన పనులను సూచించడం, సాధించగల లక్ష్యాలతో వనిచేయడానికి ప్రజలను ప్రేరేపించటం.

3. చేపట్టిన పనుల్లో పురోగతిని గురించి అందరం నిరంతరం అనుభవాలను

పంచుకుంటూ, పరస్పరం

ప్రోత్స్ఫోంచుకునేందుకు దోహదపడటం.

ఈ క్రూషిలో భాగమే మీ చేతుల్లో ఉన్న ప్రత్యేక ‘ఫన్డె’ సంచిక. పుడమిని ప్రభావితం చేసే వివిధ ఆలోచనలను, ప్రకృతికి అనుకూలమైన కొన్ని పనుల గురించి ఇందులో చర్చిస్తున్నాం.

‘సాక్షి’ టీవీలో ‘పుడమి సాక్షిగా..’ మొగా టాకథాన కార్బూక్మం ఈ నెల 2నిన రిపబ్లిక్ దినోత్సవం సందర్భంగా ప్రసారం అవుతుంది. భాగోళం క్లేమం కోసం పాటుపడే ఎందరో ఎక్క లీడర్లో, నిపుణులు, ప్రముఖులు, ప్రకృతి ప్రేమికులు తమ ఆలోచనలను, అనుభవాలను పంచుకుంటారు.. ఈ కార్బూక్మాన్ని ప్రతి ఏటా దీక్షతో కొనసాగించాలని ‘సాక్షి’ కంకణం కట్టుకుంది.

www.pudamisakshiga.com

వెబ్సైట్ ప్రారంభమైంది.. మీరూ

పాలుపంచుకోండి..

రండి.. ‘పుడమి సాక్షిగా..’ ప్రణామం చేధ్యాం.. మన కోసం మారుదాం.. కలసి కట్టుగా కదులుదాం..

● ● ●

భూతాపం పెచ్చుమీరటం వల్ల ప్రకృతి వైపరీత్యాలు పెచ్చరిల్లుతున్నాయని ఇప్పుడు అందరూ అంగీకరిస్తున్నారు. భూతాపాన్ని తగ్గించుకోవటానికి ఉన్నంతలో హూనికతో వనిచేయాలని ప్రపంచ దేశాలు ప్రతినిధి పొరిన్ ఒడంబడికెక్ చేసుకొని వదేశు గడచిపోయాయి. ఆ లక్ష్యాలు కూడా అరకోరే. అవి కూడా అమలవుతున్నది అంతంత మాత్రమే. తత్కులితంగా 2019 పరకు గడచిన వదేశ్శా ఏటిటా భూతాపం అత్యధిక స్థాయిలోనే పెరుగుతూ వచ్చింది. కరోనా వచ్చి మనల్ని నెలలకొద్దీ ఇళ్ళకే పరిమితం చేసింది కాబట్టి. 2020లో భాగోళాన్ని వేడిక్కించే కర్పున ఉద్గారాలు అంతకుమందు ఏడాడి కన్నా 7% తగ్గాయి. అయితే, ఇది తాత్కాలికమే. ఈ గండం గడిస్తే, భూతాపోస్తుతి కథ మళ్ళీ మామూలేనా? వ్యక్తులు, ప్రభుత్వాల ప్రవర్తనలో ఏమైనా గుణాత్మకమైన మార్పు వచ్చే వీలుందా?? ఇదే ఇప్పుడు ప్రపంచవ్యాప్తంగా జరుగుతున్న చర్చ.

పారిస్థితిక విషాద యుగానికి ముందు

భూతాపాన్ న్నతి అంటే?

మనం చేసే పనుల వల్ల పంచభూతాలు కలుషితం అయిపోతున్నాయి. బొగ్గు, పెబ్రోలు, డేజిల వంటి శిలాజ ఇంధనాలను మండించటం వల్ల కలుషిత వాయువులు (కర్పున ఉద్గారాలు) వాతావరణంలో విడుదలై భాగోళాన్ని అతిగా వేడిక్కిస్తున్నాయి. ఇప్పటికే వాతావరణంలోకి చేరిన ఉద్గారాలకు ప్రతి ఏటా మరికొన్ని ఉద్గారాలు తోడవతున్నాయి. వాటి పరిమాణం అంతకుమందు ఏడాడి కన్నా ఎక్కువగానే ఉంటున్నది. వాతావరణంలోకి చేరిన ఈ హరిత గృహ వాయువులు భూతాపానికి కారణమవుతున్నాయి. భూమి పై నుంచి వేడిని అనంత విశ్వంలోకి వెళ్ళకుండా ఇవి అడ్డుకుంటూ ఉన్నాయి. అందువల్ల భాగోళం అంతకంతకూ వేడిక్కిపోతోంది. ఉపోగ్రత అసహజంగా పెరిగిపోతోంది. దీన్నే భూతాపోస్తుతి (క్లోమెట్ ఫెంజి) అంటున్నాం. మనుషులందరూ భూతాపం పెరుగుదల నిదానించేలా చేయగలిగితేనే భవిష్యత్తులో మనతోపాటు సకల జీవరాశి మనగడా బాగుంటుంది. ప్రకృతికి హాని కలిగిస్తున్న పనులేవో గుర్తించి, వాటిని తగ్గించుకోవటం ఒక్కటే మార్గం.

పెరుగువుంటున్నారు. అయితే, ఆయా దేశాల్లోని ప్రభుత్వ విధానాల్లో విషాదాత్మక మార్పు తేకుండా ఇలాగే కొనసాగితే వచ్చే 80 ఐళలో భూతలంపై ఉపోగ్రత 3.2% (2.9-3.9%) పరకు పెరిగే ముప్పు పొంచి ఉండని నిపుణులు పొచ్చరిస్తున్నారు.

ఎవరి పాపం ఎంతంత?

2020లో వెలువడిన ఉద్గారాలు కొంచెం తక్కువైనా.. ఇప్పటికే వాతావరణంలో పోగు పడి ఉన్న హరిత గృహ వాయువులు చాలా ఎక్కువగానే ఉన్నాయి. అందువల్లనే, గడచిన ఏడాది కూడా అడవులు తగలబడటం, కరువులు, తుపానులు, మంచుకొండలు కరిగిపోవటం వంటి ప్రకృతి వైపరీత్యాల తీవ్రత పెరిగిందే గానీ తగ్గిందు. అడవుల నరికివేత వంటి భూమి వినియోగ పద్ధతి మార్పుటం వల్ల వెలువడిన ఉద్గారాలను ఇందులో కలపనే లేదు.

ఎంత ‘అభివృద్ధి’ చెందిన వారమైతే ప్రకృతికి అంత ఎక్కువగా చేటు చేస్తున్నాం. ప్రపంచ జనాభాలో 50% ఉన్న పేదల మూలంగా వాతావరణంలోకి విడుదలవుతున్న కర్పు ఉద్గారాల కన్నా.. జనాభాలో 1% ఉన్న అతి సంపన్చులు చేస్తున్న ప్రకృతి వ్యతిరేక పనుల వల్ల వెలువడే ఉద్గారే ఎక్కువ అని పక్కరాజ్యసమితి పర్యావరణ సంస్థ (యుఎన్ఐపి) తాజాగా

అంటే.. 1880ల నుంచి ఇప్పటికి 1.2 డిగ్రీల సెల్వియస్ మేరకు భాగోళంపై ఉపోగ్రత పెరిగింది. పారిస్ ఒడంబడికలో కుదిరిన అంగీకారం మేరకు ప్రపంచ దేశాలు ప్రకృతి వారుల వాడకం తగించుకుంటే ఉపోగ్రత పెరుగుదల 1.5 డిగ్రీలకు మించదని భావించారు. అయితే, వివిధ దేశాల్లో ప్రభుత్వాలు ఇప్పుడు అనుసరిస్తున్న విధానాలను బట్టి చూస్తే 2100 నాటికి 2.6 డిగ్రీల మేరకు ఉపోగ్రత

విడుదల చేసిన ఎమిషన్స్ గ్యాప్ నివేదిక చెబుతోంది.

2019 ఉద్గారాలు 59 జరియల టన్లు

యుఎన్ఐపి ఎమిషన్స్ గ్యాప్ నివేదిక 2020 ప్రకారం.. 2019లో భాగోళం ఉపరితల వాతావరణంలోకి చేరిన (బొగ్గు పులుసు వాయువుతో సమానమైన) కర్పు ఉద్గారాలు 59.1 గిగా టన్లును. 59.1 గిగా టన్లులంటే 59.1

చిలియన్ టన్లు (ఇంకా విడమర్చి చెప్పాలంటే.. 5,910 కోట్ల టన్లులు). 2019లో ప్రపంచ ఉద్దారాలలో మన దేశం వాటా 7%.

గత పదేళ్లలో విడుదలైన ఉద్దారాలలో 55% మన దేశంతో పాటు చైనా, అమెరికా, యూరోపియన్ యూనియన్, యునైటెడ్ కింగ్డమ్ దేశాలే కారణమని యుఎస్ ఇపి నివేదిక తెలిపింది.

2030 నాటికి వారిక ఉద్దారాలను 44 చిలియన్ టన్లులకు పరిమితం చేయగలిగితే ఉప్పోగ్రెత 2 డిగ్రీల కన్నా పెరగకుండా చూసుకోవచ్చు. ఇది జరగాలంటే.. ఇప్పటి కన్నా 25% తక్కువగా ఉద్దారాలు విడుదలయ్యేలా మానవాధి తన అలవాట్లను, జీవనసైలిని విష్వవాత్సర్కంగా మార్చుకోగలాలి. కరోనా నేర్చిన గుణపారంతోనేనా ఇది సాధ్యమవుతుందా? ప్రకృతికి హని కలిగించే నాలుగు పసుల్లో కనీసం ఒక్కదాన్నయినా మానుకోగలుగుతామా అని

పాతిక శాతం కాలుష్య పాపం అమెరికాదే!

యు.కె.తో ఉద్దారాల జాతర మొదలైనా ఆ తర్వాత కాలంలో పారిశ్రామికీకరణలో అమెరికా మొదటి స్థానాన్ని ఆక్రమించింది. అతి ఎక్కువగా కాలుష్య కారక వాయువులను విడుదల చేస్తూ వచ్చింది. ప్రపంచ దేశాలన్నీ క్రీ.స. 1751 నుంచి ఇప్పటి వరకు ఇప్పటి వరకూ విడుదల చేసిన (క్యూములేబీవ్ ఎమిషన్స్) ఉద్దారల్లో 25% బాధ్యత అమెరికాదే. ఈ 269 ఐళ్లలో అమెరికా అత్యధికంగా దాదాపు 400 చిలియన్ టన్లుల ఉద్దారాలను వాతావరణంలోకి వదిలింది. అమెరికా ఉద్దారల్లో సగం మేరకు వదిలిన చైనా రెండో స్థానంలో ఉంది. 22%తో 28 ఏరోపా దేశాల కూటమి మూడో స్థానంలో ఉంది.

కాలుష్య పాపం చారిత్రకంగా చాలా తక్కువే అయినప్పటికీ, ఇవ్వాళ ఎక్కువగా ఉద్దారాలు వదులుతున్న దేశాల జాబితాలోకి భారత్, బ్రెజిల్ కూడా చేరుకున్నాయి. చైనా, అమెరికా, ఏరోపా యూనియన్లోని 28 దేశాల తర్వాత మన దేశమే అత్యధికంగా ఉద్దారాలను వెలువరిస్తోంది. గత దశాబ్ద కాలంలో వెలువడిన ఉద్దారల్లో 55% ఈ 31 దేశాల నుంచి వెలువడినవే. అప్పుడు, ఇప్పుడూ కూడా అతి తక్కువ కాలుష్య కారకాలను విడుదల చేస్తున్న ఖండమెదైనా ఉంది అంటే అది ఆప్రికా మాత్రమే.

పర్యావరణ శాస్త్రవేత్తలు మన వైపు ఆశగా ఎదురు చూస్తున్నారు.

2050 నాటికి ఉద్దారాలను భూగోళానికి, మన జీవనానికి ప్రమాదం లేని స్థాయికి తగ్గించుకోవటానికి ప్రణాళికాబద్ధంగా నడుచుకుంటామని 51% ఉద్దారాలను వదులుతున్న 127 దేశాలు చెబుతున్నాయి. అయితే, ఈ మాటలు ఆయా దేశాల పారిశ్రామిక, ఇంధన, వ్యవసాయ తదితర తక్కుణం అమల్లోకి తేగల విధానాల్లోకి ఎంతవరకు ప్రతిఫలిస్తాయో చూడాలి.

ఏం చెయ్యగలం?

ఆశ ఇప్పటికీ బలికి ఉంది. భారత్ సహాకాలుష్య కారక దేశాల ప్రభుత్వాలు, ఆయా దేశాల్లో ప్రజలు తమ దైనందిన కార్బోకలాపాల్లో పెనుమార్పులు చేసుకొని ఇప్పటిక్కొనా ఏటా 7.2% మేరకు ఉద్దారాలు తగ్గించుకోవాలి. 2030 నాటికల్లూ వారిక ఉద్దారాలు 25% తగ్గించుకోవాలి. తద్వారా వచ్చే పదేళ్లలో పెరిగే ఉప్పోగ్రెతను 3.2 డిగ్రీల నుంచి 2 డిగ్రీలకు పరిమితం చేసుకోగలిగే అవకాశాలు 66% మేరుగుతాయని నిపుణులు చెబుతున్నారు. ఇది జరగాలంటే.. ప్రపంచ దేశాలు విద్యుత్తు వాడకంలో సైప్పుణ్ణం పెంచుకోవాలి. సౌర, పవన విద్యుత్తుల వినియోగం వైపు ముల్లాలి. పరిశ్రమలు పునరుత్స్వాదక ఇంధనాల వాడకం దిశగా కదలాలి. మీథిన్ విడుదల తగ్గించాలి. వాహన కాలుష్యం తగ్గించడానికి రవాణా రంగంలో విద్యుత్తు, సౌర విద్యుత్తుతో నడిచే వాహనాల సంఖ్య పెంచాలి. వ్యవసాయ, నిల్వ పద్ధతులు ప్రకృతికి అనుగుణంగా మారాలి. ఆపోర వ్యధాను తగ్గించాలి. మాంసాహం తగ్గించి శాకాహంపై ఎక్కువ ఆధారపడటం నేరుకోవాలి. అడవుల నరికివేత ఆపి, అడవుల విస్తీర్ణం పెంచాలి. ప్లాస్టిక్ వాడకం తగ్గించుకొని, నిర్వహణ సామర్థ్యం పెంచుకోవాలి. ప్రతి టెర్రైన్స్ పైనా సేంద్రియ ఇంటిపంటల సాగు విస్తరించాలి.. ఇలా చేస్తే నగరాల్లో గాలి నాణ్యత, నీటి లభ్యత పెరుగుతాయి. జీవవైషణియం, ఆపోర భద్రత.

కాలుష్య ప్రతిపాదన కనీసం 300 ఐళ్లు

మనిషి సగటు జీవిత కాలం మహా అయితే వందేళ్లు. కానీ, మనిషి వల్ల భూమ్యద ఏర్పడుతున్న కలుషిత వాయువుల జీవిత కాలం అంతకు 3 నుంచి 10 ఐఱ్లు ఎక్కువ. ఏ ఏడాది భూతల వాతావరణంలోకి చేరే కర్పున ఉద్దారాలు ఆ యేదాదే అంతమైపోవు. కనీసం 300 నుంచి 1,000 ఐళ్ల పాటు వాతావరణంలోనే తిష్ఠ వేసి భవిష్యత్తు తరాలకు చుక్కలు చూపిస్తాయి. పారిశ్రామిక యగం (క్రీ.స.1750) ప్రారంభమైనప్పటి నుంచి కర్పున ఉద్దారాల విడుదల మొదలైంది. తొలి పారిశ్రామిక దేశం యునైటెడ్ కింగ్డమ్. కాలుష్య కారక తొలి దేశం కూడా ఇదే. క్రీ.స. 1751లో మొదటి ఏడాది వాతావరణంలోకి యి.కె. వెలువరించిన కర్పున ఉద్దారాలు దాదాపు కోటి టన్లులు. ప్రపంచ దేశాలన్నిటి ఇప్పటి ఉద్దారాల కన్నా 3,600 ఐఱ్లు తక్కువ. ఆప్పటి నుంచీ పారిశ్రామికే కరణ అన్ని దేశాలకూ విస్తరించింది. జనభాపరుగుతున్న కొద్దీ అవసరాలూ పెరుగుతున్నాయి.. ఎటేటా అంతకు ముందెన్నడూ లేనంతగా కర్పున ఉద్దారాలు పెరిగిపోతునే ఉన్నాయి.

గ్రామం ఆర్థిక వ్యవస్థ మేరుగుతాయి.

ఏతావాతా చెప్పిదేమంటే.. ప్రభుత్వాలతో పాటు వ్యక్తిగత ప్రతి ఒక్కరి ఆలోచన, జీవనసైలి ప్రకృతికి అనుకూలంగా మారాలి. మరింత కలినమైన నిర్దయాలు తీసుకోవాలి. వాస్తవికమైన ఉద్దారాల తగ్గింపు చర్యలను తక్కుణం అమల్లోకి తేగలగాలి. అప్పుడే మనతోపాటు భూగోళంపై సమన జీవుల మనుగడ మరీ అధాన్యమైపోకుండా మిగులుతుంది. ఇందుకోసం ‘పుడమి సౌక్షీగా’ ప్రతిన బూని, పూనికతో కదులుదాం.

● పంతంగి రాంబాబు

ప్లాస్టిక్.. ప్రియమైన శత్రువు!

శత్రువులో ఇష్టులు, అయిష్టులంటూ ఎవరూ ఉండరు.

కానీ, ప్లాస్టిక్ విషయంలో మాత్రం ఈ భావన మారిపోతుంది.

హాని చేస్తుందని తెలుసు. అయినా, తప్పక వాడాల్సిన పరిస్థితి.

జంది ప్లాస్టిక్తో వచ్చే అతిపెద్ద చిక్కు!

అనుకూలత కారణంగా ఒకప్పుడు ప్రపంచమంతా దీన్ని అక్కన చేర్చుకొన్నా.

ఇష్టుడు మాత్రం... ఎష్టు? ఎలా పదులుతుందా? అనే ఎదురు చూస్తున్నారు.

అందుకే.. ప్లాస్టిక్ మనిషికి ప్రియమైన శత్రువైంది!

మహమ్మదిలా మానవాళిని కమ్మేసిన ప్లాస్టిక్ భూతాన్ని వదిలించుకునే క్రమంలో...

ఎదురపుతున్న నవాళ్లేమిటి? పరిష్కారాల సంగతేమిటన్నది తరచి చూస్తే...

ఒక్కసారి మీ చుట్టూ పక్కలను పరిశీలించండి.

భూగోళం మీద మీరక్కడున్న ఒకబో అరో ప్లాస్టిక్

ముక్కలు కనిపించడం మాత్రం తధ్యం. అంతలా

ఆధారపడిపోయాం దానిపై. ఒక్కరాజ్యమితి

పర్యావరణ కార్బోక్రమ విభాగు నివేదిక ప్రకారం

మనిషి ఏటా దాదాపు 40 కోట్ల టన్నుల వాడి

పడేనే ప్లాస్టిక్ (సింగిల్ యూజ్ ప్లాస్టిక్) చెత్తను

ఉత్పత్తి చేస్తున్నాడు. మొత్తం ప్లాస్టిక్ వ్యర్థాల్ని ఇది

దాదాపుగా (47 శాతం) సగం. భూమి హారల్లో

చిక్కి వాన సీబిని ఇంకుండా ఆపతుందని

తెలుసు. అతిస్ఫుర్మైన ముక్కలుగా విడిపోయి

ఆపరంలోకి చేరి ఆరోగ్యాన్ని నాశనం చేస్తుందనీ

ఇష్టటికే స్ఫ్రెష్మైంది. జలచరాల బతుకును

దుర్వారం చేస్తుందనేందుకూ బోలెడన్ని రుజువులు.

అయినా సరే.. ఈ రోజు వరకూ ప్రపంచవ్యాప్తంగా

కేవలం తొమ్మిది శాతం ప్లాస్టిక్ చెత్త మాత్రమే

రీసైకిల్ అవతరింది. భారతీలోనూ పరిస్థితి ఏమీ

ఖిన్నంగా లేదు. ఒకమేళ వినియోగం

పెరిగిపోతూండటం.. అదే సమయంలో రీసైకిల్,

రీయూజ్ వంటివి చెప్పుకోదగ్గ స్థాయిలో

పెరగకపోవడం ప్లాస్టిక్ వ్యర్థాల నిర్వహణలో దేశం

రికార్డు అంతంత మాత్రంగానే ఉంది.

ఆసక్తికరమైన విషయం ఏమిటంటే.. ఇతర

దేశాలతో పోలిస్ట్ర్ భారతీలో ప్లాస్టిక్ రీసైకిల్ కొంచెం ఎక్కువగా ఉండటం. ఉత్పత్తి అయిన వ్యర్థాల్ని దాదాపు 60 శాతాన్ని రీసైకిల్ చేస్తోంది భారతీ. దేశవ్యాప్తంగా దాదాపు 20 వేల పరిశ్రమలు కలిగి రోజుకు 1500 టన్నుల ప్లాస్టిక్ చెత్తను రీసైకిల్ చేస్తున్నాయి.

అప్రికా దేశాలు అదర్చం...

ప్లాస్టిక్ రీసైకిల్ కొంచెం వ్యర్థాల నిర్వహణ విషయంలో అప్రికా దేశాలు ప్రపంచానికి అదర్చంగా నిలస్తున్నాయి. ప్లాస్టిక్ తెచ్చే చేటును పాశ్చాత్య, పారిశ్రామిక దేశాలు 1980లలోనే గుర్తించి నెమ్ముదిగాన్నెనా ఆ భూతాన్ని వదిలించుకునే ప్రయత్నాలు మొదలుపెట్టాయి. ఆ తరువాతి కాలంలో అప్రికా దేశాలు ఆ సూప్రార్థిని అందిపుచ్చుకున్నాయి. రువాండా, కెన్యా తదితర దేశాలు 2008 నాటికి వాడి పారేసే ప్లాస్టిక్‌పై నిషేధం, నియంత్రణలకు పూనుకున్నాయి. ఈ కారణంగా నేప్పం ప్రపంచం మొత్తమీద అతిపుర్ఖమైన దేశంగా రువాండా పేరుగడించింది. తాజా గణాంకాలను పరిశీలిస్తే సుమారు 25 అప్రికా దేశాలు ప్లాస్టిక్ వ్యర్థాలపై ఉక్కుపొదం మోపే విధంగా విధానాలను రూపొందించి కలినంగా అమలు చేస్తున్నాయి. కెన్యాలో ప్లాస్టిక్ ఉత్పత్తి, పంపిణీ చేస్తున్న సుమారు 500 మందికి జైలు శ్రీ విధించడమే కాకుండా.. యాభై వేల (రూ.33 వేలు) నుంచి 1.5 లక్షల పిల్లింగ్స్ (రూ.లక్ష) జరిమానా కూడా విధించడంతో ఆ దేశంలో ప్లాస్టిక్ చెత్త ఉత్పత్తి దాదాపు లేకుండా పోయింది.

సుస్థిరాభవ్యాప్తి లక్ష్యాలతో వింకు...

ప్లాస్టిక్ చెత్తను సమర్థంగా వదిలించుకోవడం పర్యావరణ హితానికి మేలని చాలామందికి తెలుసుగానీ.. ఒక్కరాజ్యమితి 2030 నాటికాల్లా సాధించడలకున్న సుస్థిరాభవ్యాప్తి లక్ష్యాలకూ కీలకుని తెలిసిన వాట్లు కొండరే. అప్రికా దేశాలు ప్లాస్టిక్ చెత్తపై మరిన్ని కొత్త, పర్యావరణ అనుకూల చట్టాలను రూపొందించి అమలు చేయడం ద్వారా ఆరు సుస్థిరాభవ్యాప్తి లక్ష్యాలను సాధించే ప్రయత్నం

ప్లాస్టిక్ వలయంలో
చిక్కుకున్న పక్కి.

ప్లాస్టిక్ వేస్తేజీతో
మనుగడ
వెదుక్కేవడమా?
ప్లాస్టిక్ వేస్తేజీతో
మనుగడ
సాగించడమా?

చేస్తోంది. ప్లాస్టిక్ చెత్త వల్ల కలిగే నష్టాలను తగ్గించడం అంటే సుస్థిర అభివృద్ధి సాధించడమే అవుతుంది. మంచి ఆరోగ్యం, సుఖ జీవనమనే సుస్థిరాభివృద్ధి లక్ష్యంతో పాటు 'స్వచ్ఛమైన నీరు, పారిశుద్ధం', 'సుస్థిర నగరాలు, సమాజాలు', 'బాధ్యతాముత వినియోగం, ఉత్సవాలు', 'నీటి అడుగున జీవం', 'నేలపై జీవం' అనే ఆరు లక్ష్యాలు చేరువ అవుతాయి.

వినుత్తు పథకాలు...

ప్లాస్టిక్ చెత్తను వదిలించుకునేందుకు పలు దేశాలు వినుత్తుమైన విధానాలను రూపొందించి అమలు చేస్తున్నాయి. ఇండోనేసియా వాడి పారేసిన ప్లాస్టిక్ బాట్స్కు బదులుగా ఉచిత బన్ టీక్కెట్లు జారీ చేస్తూండగా.. యూకే ప్లాస్టిక్ ప్యాకేజింగ్ ట్యూస్ విధించడం ద్వారా రీసైకిల్ చేసిన ప్యాకేజింగ్ ఉత్పత్తుల వినియోగాన్ని ప్రోత్సహిస్తోంది. ఈ విధానం పార్లమెంటు ఆమోదం పొంది, వచ్చే ఏడాది నుంచి అమల్లోకి రానుంది. దక్కిణాప్రైకాలో ప్లాస్టిక్ రంగం, ప్రభుత్వాల మద్య ఒక ఒప్పందం కుదిరింది. దీని ప్రకారం వాడి పారేసిన ప్లాస్టిక్ వ్యాపాలను తగ్గించేందుకు ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నాయి. సింగపూర్ విషయానికాస్తు.. ప్రైవేట్ రంగం, కంపెనీలు, షాపింగ్ మాల్స్ మెనేజర్లు అందరూ కలిసికట్టగా ఇద్దులో ప్లాస్టిక్

వ్యాపాల మొత్తాదును గణనీయంగా తగించేందుకు కంకణం కట్టుకున్నారు. వాడి పారేసి ప్లాస్టిక్ కు ప్రత్యామ్మాయాల వాడకం ద్వారా ఈ లక్ష్యాన్ని సాధించేందుకు ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నాయి. దక్కిణా కొరియాలో సూపర్ మార్కెట్లు, కీరాజా కొట్లు, పోట్టు వాడి పారేసి ప్లాస్టిక్ వినియోగానికి చెక్ పెడుతూ సంచీలు, కాఫీ కప్పులను తీసుకు రావాల్చిందిగా వినియోగదారులను కోరుతున్నాయి. మహారాష్ట్రలో ప్లాస్టిక్ చెత్తకు బదులుగా ప్రెక్షిత కూపన్ను ఇచ్చే కార్బూక్రమం ఒకటి కొణ్ణి డంచివిల్లి మున్సిపాలిటీలో ఇటీవలే ప్రారంభం కాగా.. కొన్ని స్వచ్ఛండ సేవా సంస్థలు ప్లాస్టిక్ చెత్తకు బియ్యం ఇవ్వడం వంటి కార్బూక్రమాలు చాలాకాలం క్రితమే చేపట్టాయి.

మన పరిస్థితి ఏమిటి?

దేశంలో ప్రస్తుతం ఒక్కొక్క వ్యక్తి ఏడాదికి దాదాపు 11 కిలోల ప్లాస్టిక్ ను ఉపయోగిస్తున్నారు. చాలా దేశాలతో పోలిస్ట్స్ ఇది అత్యల్పం. ఉదాహరణకు ఒక్కొక్క అమెరికన్ ఏటా వాడే ప్లాస్టిక్ బరువు 109 కిలోలు. కానీ అభివృద్ధి పుణ్యమా అని భారతీలోనూ ప్లాస్టిక్ వినియోగం గణనీయంగా పెరగునంది. దీంతోపాటే వ్యాపాలు కూడా. సింట్రల్ పాల్యూషన్ బోర్డుల లెక్కల ప్రకారం.. ప్రస్తుతం దేశంలోని 60 ప్రధాన నగరాలు రోజుకు 25,940

అతి తక్కువ ప్లాస్టిక్ వినియోగికి తీమ్మిది పూర్వాలు...

- పాపింగ్ కు వెళ్లిటప్పుడు వస్తంతో చేసిన సంచిలు తీసుకెళ్లండి.
- నీటి కోసం ఎల్లప్పుడూ ఓ సీసా (గాజు, సీల్, మట్టి పంటివాటితో తయారైనది) దగ్గర ఉంచుకోండి.
- ఆఫ్సులో కాఫీ/టీ పంటవి తాగేందుకు మీదైన పింగాజి లేదా సీల్ కప్పును వాడటం అలవాటు చేసుకోండి.
- లంచ్ బాక్స్, సూపుల్లు కూడా ప్లాస్టిక్ తో తయారైనవి కాకుండా ఉండేలా జాగ్రత్త పడండి.
- వాడి పారేసి రేజర్డ్ స్థానంలో సీల్ రేజర్డును వాడటం మేలు.
- బాడి వాప్టిల స్థానంలో సబ్బు బిళ్లను ఉపయోగించండి. ఇల్లు శుభ్రం చేసేందుకు వెనిగర్, నిష్పుపండు, బెకింగ్ సోడా పంటి ప్రత్యామ్మాయాలను వాడటం మంచిది.

టన్నుల ప్లాస్టిక్ చెత్త కుండీల్లోకి చేరుతోంది. ఇందులో రీసైకిల్ అవుతున్నది మినహాయించినా సుమారు పదివేల టన్నులు నేలలో, నీటిలో కలిసిపోయి సమస్యను జటిలం చేస్తున్నాయి. వాడి పారేసి ప్లాస్టిక్ వినియోగాన్ని దశల వారీగా తగినస్తామని ప్రధాని నరేంద్ర మోడీ ఇప్పటికే పలుమార్లు చెప్పటమే కాకుండా.. 2022 నాటికల్లా ప్రజలు ఈ రకమైన ప్లాస్టిక్ వాడకాన్ని నిలిపివేయాలని పిలువునిచ్చారు కూడా.

అయితే మోడీ ప్రకటనలతో సమస్యకు పరిష్కారం లభించడం కష్టసాధ్యం. వ్యాపాల నిర్వహణ విషయంలో మరింత మెరుగైన వ్యవస్థలను ఏర్పాటు చేయడం ద్వారా మాత్రమే లక్ష్యాన్ని సాధించవచ్చు. ప్రస్తుతం ప్లాస్టిక్ వ్యాపాల నిర్వహణలో అసంఘటిత రంగం (అంటే చెత్త ఏరుకునే వారి) పాత్రీ ఎక్కువ. బదులుగా ఎక్కడికక్కడ చెత్తను వేరు చేయడాన్ని విస్తృత స్థాయిలో చేపట్టాల్స్ ఉంటుంది. మున్సిపాలిటీలో ఇటీవలే ప్రారంభం కాగా.. కొన్ని స్వచ్ఛండ సేవా సంస్థలు ప్లాస్టిక్ చెత్తకు బియ్యం ఇవ్వడం వంటి కార్బూక్రమాలు చాలాకాలం క్రితమే చేపట్టాయి.

తగిన మాలిక సదుపాయాల ఏర్పాటు అత్యవసరం. అంతేకుండా ప్లాస్టిక్, ఉత్పత్తి వినియోగాలకు సంబంధించి పలు విధానపరమైన మార్పులు చేపట్టాల్స్ ఉంటుంది. ప్యాకేజింగ్ స్థాయిలో ఘన వ్యాపాలను సేకరణ చేయడం మరింత మెరుగైన కేంద్రాలను సరఫరా చేయడం మరింత. ఇది సాధ్యం కావాలంటే ప్రతి మున్సిపాలిటీలోనూ తగిన మాలిక సదుపాయాల ఏర్పాటు అత్యవసరం. వినియోగాలకు సంబంధించి పలు విధానపరమైన మార్పులు చేపట్టాల్స్ ఉంటుంది. ప్యాకేజింగ్ స్థాయిలో ఘన వ్యాపాల సేకరణ చేయడిని ప్రతి మున్సిపాలిటీలోనూ తగిన మాలిక సదుపాయాల ఏర్పాటు అత్యవసరం. వినియోగాలకు సంబంధించి పలు విధానపరమైన మార్పులు చేపట్టాల్స్ ఉంటుంది. ప్యాకేజింగ్ స్థాయిలో ఘన వ్యాపాలను సేకరణ చేయడం మరింత ఎక్కువగా సహకరించాల్స్ ఉంటుంది. అదే సమయంలో వ్యాపార రంగం కూడా ప్రభుత్వ చర్యలకు అండగా నిలబడితేనే ప్లాస్టిక్ భూతాన్ని వదిలించుకోవడం సాధ్యం.

- గిజయార్ గోపాలకృష్ణ మయ్య

ఇంటిపంట ఓ స్నేట్స్ సింబల్!

ఇవాళ మనం ఒక ప్రత్యేక సందర్భంలో
నిలిచి ఉన్నాం! ఇటువంటి సందర్భాన్ని ప్రపంచం
మునుపెన్నడూ చూడలేదు! ఇలా ప్రపంచం
యావత్తు మృత్యుభయంతో గజగజ వణికిపోయి
సమస్త పారిక్రామిక కార్యకరాపాలను సమస్త
రవాణా సాధనాలను ఎక్కడికక్కడ ఆపేసువుని
సమస్త దేశాలూ స్వీయ లాక్డోన్ పాటించడం
మునుపు ఎన్నడూ లేని విషయం!

లాక్డోన్ అనేది దశల వారీగా ఇంకా
సాగుతూనే ఉంది!

ఇదంతా కోవిడ్ వైరస్ వ్యాప్తి - తదనంతర
సంకోచ్ పరిస్థితుల గురించి అని మీలో అందరికీ
తెలుసు!

కోవిడ్ వైరస్ అనేది ప్రపంచానికి అనేక
పాలాలను నేర్చుతోంది! నేర్చుకున్న వారికి
నేర్చుకున్నంత! అందులో ఒక పారం
'రోగినిరోధక శక్తి - బలవర్ధకమైన ఆహారం' అనేది
అతి ముఖ్యమైన పారం!

బలమైనరోగ నిరోధకశక్తి కలిగిన వారిని
కోవిడ్ వైరస్ ఏమీ చెయ్యలేకపోతోంది!
ప్రపంచవ్యాప్తంగా లక్షలాది మంది కోవిడ్ వైరస్
వల్ల మృత్యువాత పడ్డారు!

వారంతా బలహీనమైన వ్యాధి నిరోధక శక్తి

కలిగి ఉన్న వారు.

రోగినిరోధక శక్తిని కలిగి ఉండటానికి, ప్రకృతి
సిద్ధ పద్ధతిలో పండించిన ఆహారం అవసరం!
రసాయన పురుగు మందుల వ్యవసాయం
మూలంగా ఉత్పత్తి చెయ్యబడిన ఆహారంలో
రోగినిరోధక శక్తి దాదాపుగా ఉండదని ప్రామాణిక
నివేదికలు తెలియజేస్తున్నాయి!

ప్రపంచం సంగతి తెలియదు కానీ, మన
ఉభయ తెలుగు రాష్ట్రాలలో మటుకు, మనం ఇక
ముందు ఏది మాట్లాడుకోవాలన్నా' కోవిడ్ కు
ముందు - తరువాత' అని మాట్లాడుకోవలసి
ఉంటుంది!

అంతగా గత తొమ్మిది నెలల లాక్డోన్
ప్రజలకు పారాలు చెప్పింది.

ఒక అంచనా ప్రకారం.. ఇప్పుడు ఉభయ
తెలుగు రాష్ట్రాలలో సుమారు రెండున్నర లక్షల
మంది మిద్దె తోటలు లేదా ఇంటి పంటల సేద్యం
చేస్తున్నారు! గత తొమ్మిది నెలల లాక్డోన్కు
పూర్వం వీరి సంఘ్య కేవలం వేలల్లో ఉండేది.
కేవలం తొమ్మిది నెలల కోవిడ్ కాలంలో
అనూహ్యంగా పెద్ద సంఘ్యలో ఇంటి పంటల
సాగు వైపు మొగ్గు చూపారు ప్రజలు!

ఇందుకు గల ముఖ్య కారణాల్లో గత దశాబ్ద

ఒక్క శైధరాబాదు
నగరంలోని భవనాల
మీదనే కనీసం యాభై వేల
ఎకరాల విస్తీర్ణంలో
బ్రిస్టిలు బాలీగా
ఉన్నాయని దుఖ్యారి
వేంకట రామకృష్ణారావు
అనే వ్యవసాయ శాస్త్రవేత్త
అంచనా. ఆ వైకప్పులన్నిటి
మీద మా జంతి మీద
మాటిలగా మిద్దెతోటలు
ఏర్పాత్రితే ఎంత
బాగుంటుంది అని నేను
కలగంటూ ఉంటాను.

“

కాలంగా 'సాక్షి' దినపత్రిక 'ఇంటిపంట' పేరుతో
ప్రచారం చెయ్యడం కూడా! ప్రారంభంలో 'అది
సాధ్యమేనా?' అని అనుమానాలు వ్యక్తం చేసిన
వారు కూడా, ప్రస్తుతం మిద్దె తోటల కల్పర్ వైపు,
పెరటి తోటల కల్పర్ వైపు మరలుతున్నారు!

మరోవైపు అటు వ్యవసాయ రంగంలో
కూడా, గత దశాబ్ద కాలంగా సాక్షి దినపత్రిక

'సాగుబడి' ద్వారా రసాయన వ్యవసాయానికి ప్రత్యామ్నాయంగా ప్రకృతి వ్యవసాయ పద్ధతులను ప్రోత్సహిస్తూ వస్తోంది!

ఈ రెండు రకాల ప్రోత్సహిస్తు క్రొడుగా అనేక ఇతర సంస్థలు కూడా బాధ్యతగా ప్రకృతి వ్యవసాయ పద్ధతులను ప్రచారం చేస్తూ వచ్చాయి! ఇంకా మరికొన్ని సంస్థలు వ్యక్తులు కూడా ఇటువంటి ప్రచారంలో పాలు పంచుకోవడం మనం ఎరుగుదుం!

అటువంటి గత దశాబ్దపు కృషికి కోవిడ్ వైరస్ నేర్చిన పారాలు కూడా తోడై, అతి తక్కువ కాలంలోనే లక్షలాది మంది మిద్దె తోటలు/ పెరటి తోటలు/ ఇంటిపంటల సాగు వైపు మరలారు. ఇదంతా రసాయన ఎరువులు పురుగుమందులు ప్రాభిద్య విత్తనాలు లేకుండా, పూర్తి దేశి పద్ధతిలో, తిరిగి మన పురాతన వ్యవసాయ పద్ధతుల వైపు ఆలోచించడానికి - ఆచరణలోకి తేవడానికి కారణం అయింది!

ఎదీ ఏమైనా ఇవాళ తెలుగునాట కోట్లాది మంది ప్రకృతి వ్యవసాయం గురించి, ఈ పంటల ప్రాధాన్యత గురించి, అవి మన ఆరోగ్యానికి కాకుండా సమస్త పర్యావరణానికి ఎలా మేలు కలిగెన్నాయో తెలుసుకున్నారు!

ఈ సేపద్యంలోనే అనేకమంది ఇంటి పంటల వైపు మరలారు!

ఇంటిపంట అంటే ప్రధానంగా మిద్దెతోట సేద్యమే! పట్టణాలలో పెరటి తోటల సేద్యానికి అవకాశాలు తక్కువ - దాదాపుగా లేవు! స్థలాల భరీదు విపరీతంగా పెరిగింది. అందువల్ల పెరటి తోటల సేద్యం చెయ్యడానికి అవకాశాలు మూసుకుపొయ్యాయి! కేవలం మిద్దె తోటల సేద్యానికి మాత్రమే అవకాశాలున్నాయి!

నగరాల విస్తీర్ణం ఎంత ఉంటుందో, మిద్దె తోటల సేద్యానికి లంత లాకాశం ఉంటుంది. నగరాలు ఎదుర్కొంటున్న అనేక సమస్యలకు పరిష్కారం, నగర మిద్దె తోటలలో ఉంది!

ఇప్పుడు మిద్దె తోట అనేది ఒక ఆరోగ్యమంత్రం! ఒక స్టేటస్ సింబల్స్ మారింది!

ఇది శుభపరిణామం! ఇందుకు ప్రత్యుత్త పరోక్ష కారకులకు అందరికీ అభినందనలు తెలుపుతూ.. మిద్దె తోటల లేదా ఇంటిపంటల అవసరం గురించి, వాటి నిర్మాణ, నిర్మాణాల

గురించి కొన్ని విషయాలను చర్చిద్దాం!

మిద్దె తోటల సాగు వల్ల నూరు లాభాలు ఉన్నాయి! అందులో ప్రధానమైన లాభం పురుగుమందుల అవశేషాలు లేని కూరగాయలు, పండ్లు, ఇతర వంటింటి సుగంధ ద్రవ్యాల సాగు ఉత్పత్తి!

ప్రధాన ఆహారమైన వరి, గోదుమ, చిరుధాన్యాలు, పప్పు దినుసులు వగైరా మిద్దె తోటల్లో పెరటి తోటల్లో సాగు చెయ్యలేం!

కారణం? తగినంత విస్తీర్ణంలో మిద్దె కానీ పెరడు భూమి కానీ అందుబాటులో ఉండకపోవడం!

కనుక మనం ఇంటిపంట అని పిలుస్తున్నది అటు గ్రామాలలో ప్రకృతి వ్యవసాయాన్ని ఇటు పట్టణాలలో మిద్దె తోటల సేద్యాన్ని ఉద్దేశించి మాత్రమే!

స్వాతంత్ర్యానంతరం వ్యవసాయ రంగంలో

ప్రాభిద్య విత్తనాలు రసాయన ఎరువులు పురుగుమందుల వాడకం క్రమంగా పెరిగింది! ఓ దశాబ్దం క్రితం వరకు కేవలం పైర్ల మీద మాత్రమే పురుగుమందులను స్నేహితే వారు! క్రమంగా కలుపు నివారణ కోసం విషపూరిత రసాయన మందులను భూమి మీద స్నేహితే వారు! ప్రారంభం అయింది!

ఒకప్పుడు కూరగాయల మార్కెట్కు వెళ్లిన వారు బెండ, వంగ వంటి కూరగాయలను కొనేముందు పురుగు పుచ్చ ఉండో లేదో అని ప్రతీ కాయను పరిష్కారా చూసి తీసుకునే వారు! అయినా ఒకటో రెండో పుచ్చ కాయలు వచ్చేవి! ఇటీవల అటువంటి పురుగు, పుచ్చ కాయలు కనబడటమే లేదు! ఎందుకని?

అంతగా పురుగుమందుల వాడకం పెరిగింది! వారం వారం ఏదో ఒక పురుగుమందును కూరగాయల మొక్కల మీద స్నేహితుంటారు! అదీ సంగతి!

ఇవాళ అంద్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో ఒక జిల్లా కేంద్రంలో సుమారు అయిదు వందల పురుగుమందుల దుకాణాలు ఉన్నాయి. సాలీనా వాటి టర్మినల్ అయిదు వందల కోట్ల రూపాయల వరకు ఉంటుంది!

ఇలా ఉభయ తెలుగు రాష్ట్రాల జిల్లాల్లో జరుగుతున్న పురుగుమందుల వ్యాపారం ఏ లెవల్లో సాగుతోందో అర్థం చేసుకోవడానికి ఉపయోగపడుతుంది ఈ లెక్క! ఇది స్వయంగా ఓ జిల్లా కేంద్రంలోని పురుగుమందుల వ్యాపారి చెప్పిన లెక్క!

అంటే నిత్యం ముఖ్యాటులా మనం పురుగుమందులనే పట్లాలలో పెట్టి మన పిల్లలకు, తల్లిదండ్రులకు తినమని పెడుతున్నాం - మనమూ అదే విషాహారం తింటున్నాం!

ఎంత సంపాదిస్తున్నాం అన్న దానికన్నా, ఎంత నాణ్యమైన ఆహారాన్ని తింటున్నాం అనేది ముఖ్యమైన విషయం!

ఇవాళ మధ్య తరగతి ఎగువ దిగువ మధ్య తరగతి వాళ్లలో క్యాన్సర్ పేపెంట్ లేని ఇల్లు అరుదు!

అదంతా ఈ పురుగుమందుల తిండి వల్లనే అని మనకు అనేక నివేదికలు చెప్పున్నాయి!

మనం తినే ఆహారంలో సగభాగమైన కూరగాయలను పండ్లను ఇతర వంటింటి సుగంధ ద్రవ్యాలను మనమే మన ఇంటిపంటలుగా ఇంటి మీదనే పండించుకోవచ్చు! అందుకు మిద్దె తోటలే సరైన సాధనాలు!

ప్రకృతి జీవన విధాన సాధనకు, మిద్దె తోట సరైన సాధనం!

పురుగుమందుల తిండికి భయపడితే చాలు, సమయమూ ఓపిక వాటంతట అవే చక చకా వస్తాయి!

మిద్దె తోటల సాగు వల్ల అనేక లాభాలు ఉన్నాయని చెప్పుకున్నాం కదా? అందులో ప్రధాన లాభాలను ఒకసారి మీ దృష్టికి తెస్తాను.

మిద్దె మీద తోట ఉండటం వల్ల, ఇంటిలో కనీసం మూడు డిగ్రీల ఉప్పొగ్రాత తక్కువ ఉంటుంది!

ఆ కారణంగా ఏనీ, కూలర్ వగైరా

వాడవలసిన ఆవసరం తగ్గుతుంది. వాటి జీవిత కాలం పెరుగుతుంది!

ఆ మేరకు విద్యుత్ బిల్లులతోపాటు విద్యుత్ ఉత్పత్తి వల్ల వచ్చే కాబుష్యం కూడా తగ్గుతాయి!

ఒక ఇంటి మీద తోట ఉండటం వల్ల అంత ఉప్పొగ్రథ తగినప్పుడు, ఒక నగరం మీద మొత్తం మిద్దె తోటల సాగు చేస్తే నగరపు ఉప్పొగ్రథలు ఎంత తగ్గాలి?

ఓ సజ్ఞాత్మక ప్రక్రియ!

కూరగాయల కోసం మార్కెట్కు వెళ్వవలసిన ఆవసరం తప్పుతుంది - అందుకు వాడే వాహనం దానికి ఇంధనం తద్వారా వెలువడే వాయి కాబుష్యం, సమయం వగైరా తప్పుతాయి. రోడ్ మీద ద్రూఫిక్ కూడా తగ్గుతుంది!

రోజూ ఓ అరగంట మిద్దెతోటలో లేదా పెరటి తోటలో పని చేసుకోవడం మూలంగా శరీరానికి కావలసిన వ్యాయామం లభిస్తుంది! అలాగే మానసిక ప్రశాంతత కూడా లభిస్తుంది!

మిద్దెతోట లేదా పెరటితోట లేదా వ్యవసాయం అనేది ఓ సజ్ఞాత్మక ప్రక్రియ! పిల్లల్లో సృజనాత్మకత అభివృద్ధి చెందుతుంది! ఇలా ఒక కాలంలో ఒక పద్ధతిలో ఒక విత్తనాన్ని నాటితే ఇలా సంరక్షణ చర్యలు తీసుకుంటే ఇలా ఉత్పత్తి వస్తుంది అని ఒక ఉత్పత్తి క్రమం పిల్లలకు అర్థం అవుతుంది! అదే క్రమం పిల్లలకు బ్రతుకు క్రమాన్ని కూడా తెలియచేస్తుంది.

ఇంటి మీద ఒక తోట ఉంటే, కుటుంబ సభ్యుల మధ్య ఉమ్మడి సబ్జెక్టుగా మారి అందరి మధ్య ఒక బంధం ఏర్పడుతుంది!

పిల్లలు పెద్దవారై ఉద్యోగాలకు ఎటు వారు అటు పోయి ఒంటరితనానికి లోనయ్యే గృహిణులకు మిద్దెతోట ఒక ఆలంపనగా మారుతుంది! ఉపశమనం కలిగిస్తుంది.

రిటైర్ ఉద్యోగులకు మిద్దె తోట ఒక పునర్జన్మను ఇస్తుంది!

మీ మిద్దెతోట మూలంగా తిరిగి వారికి ఒక సోపల్ లైఫ్ ప్రారంభం అవుతుంది!

సమస్యలు తగ్గుతాయి!

మిద్దె తోటల సాగు విస్తరం ఎంత పెరిగితే, ఉప్పొగ్రథలు వాయి, ధ్వని కాబుష్యాలు అంత

ప్రకృతికి సంక్లిష్ట రూపం మిద్దె తోట!

ప్రకృతికి మనిషికి ఎటువంటి సంబంధం కలిగి ఉంటుందో, మిద్దెతోట కూడా అటువంటి సంబంధాన్ని తిరిగి కలిగిస్తుంది!

ప్రకృతికి దూరమై పలువ్యాధులకు దగ్గరైన అధునిక సమాజానికి మిద్దె తోట సరైన ఆయురోగ్య పరిరక్షණా సాధనం!

ఇలా చెప్పుకుంటూ పోతే మిద్దెతోటల సాగు వల్ల ఎన్నో లాభాలు ఉన్నాయని తెలుస్తుంది!

నిర్వహణ సులభం

మిద్దెతోట నిర్వహణ చాలా కష్టం అని కొందరు భావిస్తున్నారు! కానీ, అది నిజం కాదు!

మిద్దెతోట లేదా పెరటి తోట చాలా సులభంగా చెయ్యగల పని!

సుమారు రోజూ ఒక అర గంటసేవ పనిచేసినా సరి పోతుంది!

ఇంటికి సరిపడా కూరగాయలను పండ్చను ఉత్పత్తి చేసుకోవచ్చు!

ఇంటిపంటల రుచి అమోఫుమైన రుచి! ఏ రోజు ఉత్పత్తిని ఆ రోజే వాడుకోవడం వల్ల వాటిలోని సంపూర్ణ పోషకాలు మనకు అందుతాయి.

ఎంతో విలువైన జీవశక్తి పూరితమైన ఉత్పత్తి అది!

జీవశక్తి పూరితమైన ఆహారమే మనల్ని బలోపేతం చేస్తుంది! మనం ఎంత బలంగా ఉంటే, మనకు అంతగా రోగినిరోధకశక్తి ఉంటుంది! వ్యాధులకు దూరంగా ఉంటాం!

తగ్గుతాయి, ఆ మేరకు ప్రజలకే కాదు పరోక్షంగా ప్రభుత్వాలకు కూడా సమస్యలు తగ్గుతాయి!

మిద్దె తోటల సాగు మూలంగా ప్రజల అరోగ్యాలు బాగు పడతాయి - ఆ మేరకు ఖర్చులు తగ్గుతాయి, ఆ డబ్బును ఇతర అభివృద్ధి కార్బోక్రమాలకు వెచ్చించ వచ్చు!

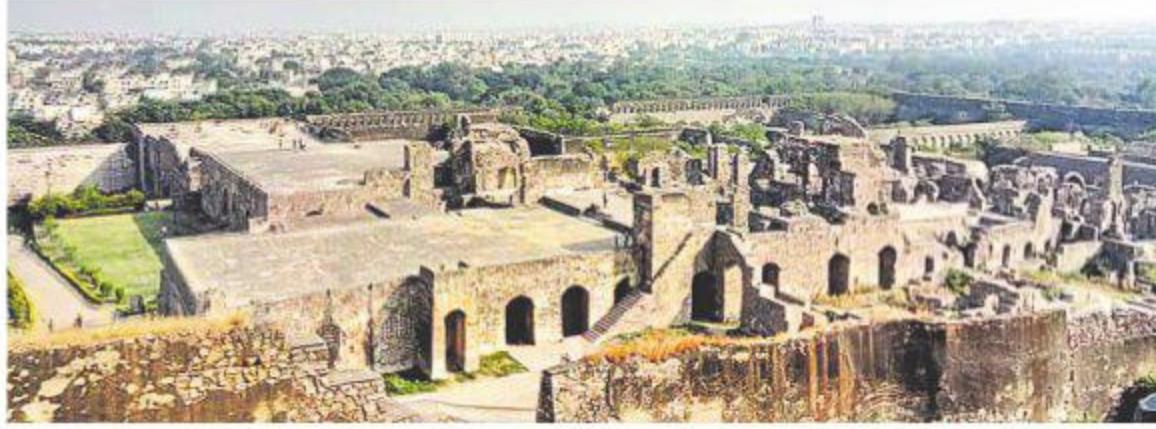
ఇంటిపంట/మిద్దెతోట అనేది ఓ నాలుగు అక్కరాల చిన్నపడం మాత్రమే కాదు, అది బహుకార్య సాధక సాధనం!

బరువు సమస్యలు కాదు!

'ఇంటి మీద మిద్దెతోట నిర్వహణం జరిపితే బరువు మూలంగా ఇంటికి ప్రమాదం కాదా?' అని కొందరికి అనుమానం కలుగుతుంది!

'ఇంటి మీద మొక్కల పెంపకం చేపడితే, నీటి ఉరువు సమస్య ఏమైనా ఏర్పడుతుందా?' అని మరికొందరు అనుమానపడతారు!

మిద్దె తోట బరువు ఒక ఇంటిమీద పెద్ద బరువు కాదు! కాలమ్ము పద్ధతిలో కట్టిన ఆర్మీసీ చిల్డ్రింగ్ అయితే, అది స్టాండర్డ్ చిల్డ్రింగ్ అయితే, మనం భయపడాల్సిన పని లేదు! ప్రత్యేకంగా ఎటువంటి జాగ్రత్తలు కూడా అవసరం లేదు!

మిదై మీద వర్షపు నీరు నిలవకుండా
ఒక వైపు వాలు ఉంటుంది! పై కప్పు
వేసేటప్పుడు ఆ వాలును సరిగా మెయింటైన్
చెయ్యమని మేసన్ పని వారికి, బిల్లర్కు చెప్పాలి!

ఖర్చు ఎక్కువ అక్కర్లేదు

'మిదై తోటల సాగు చాలా ఖర్చుతో
కూడుకున్నది' అని కొందరు అనుకుంటున్నారు -
అది నిజం కాదు! మీరు ఎంత బడ్డెబ్బో అయినా ఓ
మిదైతోటను ప్రారంభం చెయ్యవచ్చు!

ఓ వంద రూపాయల సిమెంట్ లేదా మట్టి
కుండీలో ఓ కరివేపాకు మొక్కను పెంచవచ్చు!

అలాగే చిన్న చిన్న ట్రేలలో అకుకూరల
పెంపకం చేపట్టవచ్చు! ఓ నెలలోనే
అకుకూరలను పొందవచ్చు! ఓ ఖాళీ సిమెంట్
సంచిని నీళలో రూడించి ఉతికి, సగానికి మడివి

**గోల్కొండ కోటు లోపల భవనాల మీద మిదై
తోటలు ఉండటాన్ని తాను చూసానని చెప్పిన
శిథిల భవనాలు ఇవే.**

ఉండేవి!

ఇప్పుడు అందమైన పటిష్టమైన ఇటుకల
మడుల నమూనాలు అందుబాటులో ఉన్నాయి!
మడుల కీంద చీపురుతో ఊడ్చుకోవచ్చు! అంత
సాకర్మయంతమైన మడుల నమూనాలు అభివృద్ధి
చెయ్యబడ్డాయి!

మిదైతోట నిర్మాణం విషయంలో సరైన
సాధనాన్ని ఎన్నుకోవడం ముఖ్యమైన విషయం!

ఎవో చిప్పా దొప్పా మొక్కలను నాటడానికి
వాడితే, సరైన ఉత్సవులు రావు! పైగా నిర్మా
ఉత్సవ్తీ అవుతుంది! మొదటికి మోసం వస్తుంది.

హైదరాబాద్ మహానగరం మిదైతోటల చరిత్ర

క్రీస్తు శకం 1667 నాటికి గౌల్కొండ కోటు
భవనాల మీద తాని తోటలను చూసాను అని
'బావెర్రియర్' అనే యాత్రా చరిత్రకారుడు
రాసాడు. 'హీనా మహాల ఆర్గుల మీద అంత
పెద్దపెద్ద వ్యక్తాలను ఎలా పెంచారో అశ్వర్యం
కలిగించింది' అని రాసాడు. నగరాల
నిర్మాణం ప్రారంభం అయిన నాటి సుంచే,
స్థలాల కొరత ఏర్పడి మిదైల మీద తోటల
నిర్మాణం ప్రారంభం అయింది.

భూమి మీద చేసే వ్యవసాయానికి మిదై మీద
చేసే వ్యవసాయానికి ప్రధానమైన తేడా ఇటుకల
మడులు అమర్యకునే విషయంలో మాత్రమే!
తక్కిన వ్యవసాయం అంతా ఒక లాగే ఉంటుంది!

ఇటువంచి ఇటుకల మడులను మిదై మీద
మొత్తం ఎన్ని పడతాయో ఒకేసారి లెక్కచేసుకుని
కట్టించాలి. దారులు వదులుకుని చక్కగా
సిస్టమెటిగా కట్టుకోవాలి. మడుల వరుసలు అన్ని
బీమ్ల మీద కట్టుకోవాలి.

ఇటుకల మడుల నిర్మాణానికి దాదాపు ఓ
వారం పని దినాలు అవుతాయి!

ఇనుపరాడ్ - సిమెంట్ - ఇటుకలు ఇసుక -

సిమెంటు రింగులూ బాగుంటాయి

ఇటుకల మడుల తరువాత మరో ప్రత్యామ్నాయం సిమెంట్ రింగులు లేదా గూనలు
అని కూడా అంటారు! పూర్వ్యం చేద బావులు పూడి పోకుండా ఉండటానికి వాడేవారు.
వాటిని కూడా మన మిదైతోటల మడులకు ప్రత్యామ్నాయంగా వాడవచ్చు! వాటి వల్ల
కాస్తా మిదై తోట నిర్మాణ పనిదినాలు - రిస్కు కూడా కొంత తగ్గతాయి! ఈ రింగులకు
కూడా అడుగున గుండ్రని బిళ్లు వేసి వాటి కీంద ఫీటు ఎత్తు ఇటుక కాళ్లను నాలుగు పెట్టి
రింగులను కూర్చుండబట్టి సిమెంటులో అతుకుతారు - ఇదంతా వారినే చెయ్యమని
అడగాలి. వేరే వారు అవి తేలేరు!

ఇటుకల మడులు శ్రేయస్కరం!

మిదైతోట నిర్మాణానికి ఇటుకల మడులు
శ్రేయస్కరం!

నాలుగు ఫీటు పొడవు వెడల్చు, ఒక ఫీటు
లోతు కలిగిన మడులు అవసరం ఉంటుంది! ప్రతీ
మడి లేదా బెడ్ కీంద ప్రత్యేకంగా రెండు
అంగుళాల మందం కలిగిన 'సిమెంట్ - ఐరన్
రాడ్ - బిళ్లను పోత పోసి వేస్తారు! క్యారింగ్
తరువాత ఆ బిళ్లను ఒక ఫీటు ఎత్తుపైకి లేపి
దిగువన నాలుగు వైపులా నాలుగు ఇటుకలనే
కాళ్లగా పెట్టి, బిళ్ల మీద చుట్టూ నాలుగు వైపులా
ఫీటు ఎత్తు ఇటుకల గోడ కట్టాలి. మడి అడుగున
నీరు నిలవ కుండా ఒక వైపు కాస్తా వాలుగా
సిమెంట్ ప్లాస్టరింగ్ చేయాలి. మడి గోడలకు
లోపల బయట కూడా సిమెంట్ ప్లాస్టరింగ్
చేయాలి. టెరకోట రంగు చేయించుకున్న
తరువాత చక్కగా నచ్చిన ముగ్గులను మడుల
గోడల మీద వేసుకోవాలి! అందమైన పటిష్టమైన
ఇటుకల మడులు సిద్దం అవుతాయి!

కంకర వంచి మెటీరియల్సు తాపీ మేస్టీతో కలిసి
కొనుగోలు చెయ్యాలి. లేదా వారికి గుత్తకు
ఇవ్వచ్చు. స్టాండర్డ్ పని చెయ్యమని చెప్పాలి.

నాలుగు ఫీటు పొడవు వెడల్చు ఫీటు లోతు
కలిగిన ఒక మడి నిర్మాణానికి సుమారు మూడు
వేల రూపాయలు వ్యయం కావచ్చు! మట్టి
ఎరువులకు అదనంగా ఖర్చు అవుతుంది!

ప్రతీ రెండు మడుల తరువాత మూడవ
మడిని మాత్రం మరో ఫీటు లోతు ఎక్కువగా
పెట్టి కట్టించాలి. వాటిని పండ్ల మొక్కల
పెంపకానికి వాడాలి. మిదైతోటలో అన్ని రకాల
పండ్ల మొక్కలను కూడా పెంచవచ్చు.

అన్ని రకాల కూరగాయల మొక్కల సాగుక
నాలుగు ఫీటు పొడవు వెడల్చు ఒక ఫీటు లోతు
మడులు సరిపోతాయి.

గ్రోబ్యాగులు

మూడవ ప్రత్యామ్నాయం గ్రోబ్యాగులు -
ఇవి ప్లాస్టిక్ సంచులు!

సరైన సాధనం ఎంపిక ముఖ్యం

మునుప మిదై తోటల నిర్మాణానికి సరైన
సాధనం లేదు! ఎవరికి తోచిన పాత్రలను వారు
పెట్టుకుని, అరకార ప్రయత్నాలు చేసే వారు!

పగిలిన ప్లాస్టిక్ బకెట్ లేదా సంచులు మట్టి
సిమెంట్ కుండీలు మాత్రమే అందుబాటులో

తక్కువ ఖర్చు - బరువు తక్కువ - ఎక్కువ కాలం మన్నికగా ఉండవు. నాలుగైదు సంవత్సరాల తరువాత పనికిరాము! ఎండలకు పాడోతాయి. పైగా ప్లాస్టిక్ సంఘలు వాడకూడదు అని విజ్ఞాలు చెప్పున్నారు!

మట్టి కుండీలు

తరువాత సిమెంట్ లేదా మట్టి కుండీలు ఉన్నాయి. అవి కేవలం పూల మొక్కల పెంపకానికి మాత్రమే పనికి వస్తాయి. లేదా ఒక సిమెంట్ కుండీలో ఒక వంగ మొక్కను పెంచవచ్చు!

కూరగాయలను పండ్లను కుటుంబ అవసరాలకు సరిపడా ఉత్సృతి చేయాలంటే ఇటుకల మడులు తప్పకుండా ఉండాలి. సాంత

ఇల్లు ఉన్న ప్రతీ వారు ఇటువంటి మడులకే ప్రాధాన్యం ఇవ్వాలి. అపోర్స్ మెంట్లలో ఉన్నవారు కూడా ఇటువంటి ఇటుకల మడులకే ప్రాధాన్యం ఇవ్వాలి.

పైబర్ మడులు

ఇటుకల మడులు కట్టడానికి ఓ వారం రోజుల పని దినాలు అవుతాయి. కొంత రిస్క్ ఉంటుంది. మరో చోటకు మార్కుడానికి కుదరదు. బరువు ఎక్కువ అనే భావన ఉంటుంది!

అటువంటి వారిని దృష్టిలో ఉంచుకొని పైబర్ మడులను కూడా డెజ్మెన్ చెయ్యడం జరిగింది. నాలుగు ఫీట్ల పొడవు వెడల్పు కలిగి ఒక ఫీటు లోతు ఉన్న మడులతో పాటు వివిధ రకాల డెజ్మెన్లు ఇప్పుడు అందుబాటులో ఉన్నాయి. పైబర్ టబ్బులతో ఒక్క రోజులోనే మిద్దె తోట నిర్మాణం పూర్తి చెయ్యవచ్చు!

స్థాలంగా మిద్దె తోట నిర్మాణం విషయంలో మడుల నమూనాల గురించి సమాచారం ఇది!

నిలువు పంచిళ్ళు

మిద్దెతోట నిర్మాణం విషయంలో మడులను అమర్చుకోవడంతో ప్రధానమైన దశను దాటుతాం! తరువాత రెండోదశలో టెప్రెస్ మీద చుట్టూ నాలుగు వైపులా నిలువు పందిరి నిర్మించుకోవాలి.

టెప్రెస్ మీద చుట్టూ నాలుగు వైపులా రక్షణ గోడ ఉంటుంది. మూడు ఫీట్ల ఎత్తుతో ఉంటుంది. ఆ గోడనుబేస్ చేసుకుని ఎనిమిది ఫీట్ల ఎత్తుతో పందిరి వేసుకోవాలి. పందిరి అంటే మనకు అడ్డంగా వేసే పందిరి తెలుసు. మిద్దె మీద అడ్డంగా పందిరి వేస్తే దిగువన నీడవడి మొక్కలు ఎదగవు - స్థలం వ్యధా అవుతుంది. అందుకని నిలువు పందిరి కట్టాలి. ప్రతీ పది ఫీట్లకు రక్షణ గోడను సపోర్ట్ చేసుకుని ఒక పరన్ పోల్ బిగించి

అడ్డం పొడవ తీగలు కట్టుకుని చక్కని పందిరి కట్టు కోవాలి.

కూరగాయల జాతుల్లో సగం తీగజాతి కూరగాయల మొక్కలే ఉన్నాయి - నిలువు పందిరి చుట్టూ ఒక ఇటుకల మడి వరుస కట్టిస్తే తీగ జాతులన్నిటినీ అటువైపు పెంచి పందిరికి పాకించవచ్చు!

ఈ విధంగా మిద్దెతోట నిర్మాణంలో మడులను కట్టుకోవడం - నిలువు పందిరి వేసుకోవడంతో రెండు దశలు పూర్తి అవుతాయి.

సిమెంట్ కుండీలు

మూడవ దశ - సిమెంట్ లేదా మట్టికుండీలను అమర్చుకోవాలి.

ఇటుకలతో ప్రధాన మడులు కట్టించుకున్న తరువాత, మిగిలిన చిన్న చిన్న ప్లైసులు బయటపడతాయి. వాటిలో సిమెంట్ లేదా మట్టికుండీలను తెచ్చుకుని పెట్టుకోవాలి. ఇవి ప్రధానంగా పూల మొక్కలు పెంచడానికి వాడాలి. మిద్దె తోటల్లో పెరటి తోటల్లో పొలాలలో పూల మొక్కలు తప్పకుండా ఉండాలి. రోజు పూలు

పుయ్యాలి. పూలు తేనెబీగలను ఆకర్షించి మొక్కల్లో పరపరాగ సంపర్కం సజ్ఞావుగా జరగడానికి దోహదం చేస్తాయి. పుష్టాల ఫలదీకరణ చెందిన తరువాత సంపూర్ణ ఉత్పత్తి జరుగుతుంది!

ఎరుమట్టి మేలు

ఈ మూడు దశల తరువాత మట్టి గురించి ఎరువుల గురించి ఆలోచించాలి.

మట్టిలో ఎరుమట్టి నల్లమట్టి అని రెండు రకాల మట్టి లభిస్తుంది. నగరాలలో భవన నిర్మాణ పనులు సాగుతున్న ఏరియాలలో రోడ్స్ పక్కన అక్కడక్కడా కొండరు మట్టేని కుప్పులుగా పోసి అమ్ముతుంటారు.

అది సాధారణంగా ఎరుమట్టి అయింటుంది. మొక్కలకు అని చెప్పాలి. ఇసుక శాతం తక్కువ ఉండాలి. సారవంతమైన మట్టి కావాలి. మొరం లేదా చవుడు మట్టి పనికి రాదు.

ప్రస్తుత అవసరం కంటే ఎక్కువ మట్టేని తెచ్చుకోవాలి. మాటిమాటికి మట్టేని తేలేం. ఎక్కువ తెచ్చుకోవాలి. టెప్రెస్ మీద ఓ మూలన నిల్చ చేసుకుని ఓ పీట్ కప్పాలి. ఎప్పుడు అవసరం పడితే అప్పుడు మట్టేని వాడుకోవచ్చు.

ఎరువుల విషయానికి వస్తే పశువుల ఎరువు మంచిది. గొర్రెల మేకల కోక్క ఎరువులు కూడా వాడుకోవచ్చు. అవి కూడా చిప్ రసాయనాలు కలువని ఎరువులు అయి ఉండాలి.

మాగిన లేదా చివికిన ఎరువులు మట్టేలో కలపాలి. తాజా పచ్చి ఎరువులు కలపకూడదు.

మట్టి రెండు భాగాలుగా ఎరువు ఒక భాగంగా తీసుకుని మిశ్రమాన్ని తయారు చేసుకోవాలి. మడులను కాస్తా వెలితి ఉండేలా నింపుకోవాలి.

మట్టి ఎరువుల మిశ్రమాన్ని మడుల్లో నింపడంతో మిద్దెతోట నిర్మాణం దాదాపు పూర్తి అవుతుంది.

మిగిలింది విత్తనాల విషయం.

దేశీ విత్తనాలు మేలు

విత్తనాలలో దేశీ విత్తనాలు ప్రైప్రిడ్ విత్తనాలు ఉన్నాయి. దేశవాళీ విత్తనాలు మన వాతావరణానికి అనుగుణంగా ఉంటాయి.

అయితే ఎక్కడపడితే అక్కడ అవి దొరికే అవకాశం లేదు. ఓపికగా సేకరించాలి. అందరికీ అందుబాటులో ప్రైప్రిడ్ విత్తనాలు మడుల్లో ఉన్నాయి. పరవాలేదు. వాటిని కూడా వాడుకోవచ్చు. వాటి సుండి తిరిగి విత్తనాలను కట్టుకుని తిరిగి వాటిని వాడవచ్చు. క్రమంగా అటి దేశవాళీ విత్తనాల వలె మారతాయి.

సంపత్తురంలో మూడు కాలాలు ఉన్నాయి. ఆ మూడు కాలాల ప్రారంభ రోజుల్లో విత్తనాలను నాటుకోవాలి. నారు మొక్కలను నాటు కోవాలి.

కొన్ని మొక్కలను కొన్ని కాలాలలో పెంచలేం. పెంచినా కాపు కాయవు. ఆ గ్రైంపు ఉండాలి.

శీతాకాలపు పంటలైన మిర్చి, టోమాటో, క్యాబేజీ, క్యాలీఫ్స్ వర్స్, కొత్తమీర, వెల్లుల్లి పంట వాటిని ఎండాకాలంలో పండించలేం. శ్రద్ధ

శీసుకుంటే వర్షాకాలంలో మాత్రం కొంత పండించవచ్చు.

ఈ జాగ్రత్త వహించాలి.

గుమ్మడి - బూడిద గుమ్మడి - దుంపలు వంటి వాటిని వర్షాకాలం ప్రారంభంలో నాటు కోవాలి.

మిగతా అన్ని మూడు కాలాల్లో కూడా ఉత్సత్త్రి చెయ్యాలి.

నీటి యాజమాన్య విషయంలో మిద్దె తోటల్లో పెరటి తోటల్లో ఎక్కువ నీరు పెట్టడం వల్ల చాలా సమస్యలు వస్తుంటాయి. ఎక్కువ నీరు వల్ల మొక్కలు ఎర్రబడి చనిపోతాయి. వేరుకుట్ట తెగులు వచ్చే అవకాశం ఉంటుంది.

మట్టి పాడిగా ఉంటేనే నీరు

మొక్కలకు నీరు అవసరం ఉండదు. కేవలం తేమ మాత్రమే అవసరం ఉంటుంది. తేమ ద్వారా మాత్రమే మట్టిలో ఉన్న సూక్ష్మ, స్ఫూర్థ పోషకాలను గ్రహిస్తాయి.

ప్రతిరోజు మిద్దెతోటలో ఉదయం ఓ రౌండ్ తీరగాలి. మొక్కల మొదక్క దగ్గర మట్టిని ముట్టుకుంటే తేమ ఉన్నదీ లేనిది తెలుస్తుంది. తేమ ఉంటే నీరు పెట్టడం అవసరం లేదు.

తేమ లేకుంటే - మట్టి పాడిగా ఉంటే నీరు పెట్టడం అవసరం ఉంటుంది. మనం పెట్టిన నీరు మడుల్లోంచి బయటకు రాకుండా - తగు మాత్రమే పెట్టాలి.

నాలుగైదు గంటల పాటు ఎండ

మొక్కల మీద కనీసం ప్రతీ రోజుగా నాలుగైదు గంటల పాటు ఎండ తప్పకుండా పడాలి. మొక్కల మొలిచిన తరువాత పది రోజులకు ఒకసారి అంతర కృషి చెయ్యాలి. మొక్కల మధ్య మట్టిని లూచ్ చెయ్యాలి. చేసేటప్పుడు మొక్కల వేర్లు దెబ్బతినకుండా సున్నితంగా మట్టిని లూచ్ చెయ్యాలి. ఇలా చెయ్యడం వల్ల మొక్కల వేరు వ్యవస్థకు ప్రాణవాయివు అంది బలపడుతుంది.

మొక్కల ఎదుగుదల బాగుంటుంది. ప్రతీ అంతర కృషి తరువాత స్వల్పంగా వర్షీకంపోస్తు చల్లి తగినంత నీరు పెట్టాలి.

వేపనూనె కూడా అవసరంలేదు.

పచ్చ పురుగులు

చుక్కకూర, పాలకూర వంటి ఆకుకూరల మీద వన్ ఇంచ్ పొడవు, పెన్సిల్ సైజ్ పచ్చని పురుగులు వస్తాయి. రాత్రి బయటకు వచ్చి ఆకులను తిని తెల్లవారుతుంటే కిందకు జారుకుంటాయి. ఉదయాన్నే చెక్ చేస్తే పురుగులు దొరుకుతాయి. ఏరి అవతల పడెయ్యాలి. అలా వరుసగా రెండు మూడు రోజుల పాటు చెయ్యాలి.

బీర, సార మొక్కలు పూత దశలోకి రాగానే పిండిలు పండుబారి ఎండిపోయే సమస్య ఎదురవుతుంది. దానికి కొన్ని కారణాలుఉన్నాయి. వాతావరణం సరిగా లేకపోవడం- మొక్కలు ఆరోగ్యంగా లేకపోవడం- పాలినేషన్ సరిగ్గా జరగకపోవడం వగెరా కారణాలు.

పువ్వులు పూనే సాయంత్రం వేళల్లో వెళ్లి మగ పువ్వును తెంపి సమీపంలో ఉన్న ఆడపువ్వు కేసరాల మీద మగపువ్వు కేసరాలను సున్నితంగా రుద్దాలి. ఘలదీకరణ శాతంపెరుగుతుంది.

బూడిద తెగులు

ఆకుల మీద బూడిద తెగులు సోకుతుంది. తెగులు సోకిన ఆకులను తెంపి పారెయ్యాలి. పుల్లని మజ్జిగును మిగిలిన ఆకుల మీద స్ట్రే చెయ్యాలి. కొంత కంట్రోల్ అవుతుంది.

చీడపీడల నివారణలో చేతిని మించిన సాధనం లేదని గ్రహించాలి.

ఈ విధంగా కొంచెం ఖర్చు కొంచెం శ్రద్ధా శ్రమతో చక్కగా మిద్దెతోటల సాగు చెయ్యాలి. ఇంటిల్లి పాదికీ సరిపడా కూరగాయలను పండును ఉత్సత్తి చేసుకోవచ్చు. మిద్దెతోటల నిర్మాణం విషయంలో సౌందర్య దృష్టి కూడా ఉండాలి. అందంగా తీర్పిదిద్దుకోవాలి. మిద్దె మీద ఓ అందమైన తోటగా మార్పుకోవాలి. అయిరారోగ్య రహస్యాలు, మిద్దె తోటల్లో దాగి ఉన్నాయి!

- తుమ్మేటి రఘుమండి
మిద్దెతోట నిపుణులు

పుడమి క్లిష్ట పరిస్థితుల్లో ఉంది...

మన మనుషులకే కాదు, పశు
పక్షీయులకు, వృక్షజాతులకు, క్రీమి కీటకాబి
జీవరాశులకు ఆవాసంగా ఉన్న పుడమి
ప్రస్తుతం క్లిష్ట పరిస్థితుల్లో ఉంది. భూమీద
మిగిలిన జీవరాశులన్నీ వాటి మానాన అవి
మనుగడ సాగిస్తుంటే, మనుషులు మాత్రం
కోసం స్వార్థం కోసం ఇష్టానుసారం
సాగిస్తున్న తార్వకలాపాలు భూమీద
ప్రకృతి సమతుల్యతను దారుణంగా
దెబ్బతిస్తున్నాయి. ప్రకృతి సమతుల్యత
దెబ్బతినదం వల్ల భూతాపం పెలిగి, జీవుల
మనుగడకు ముప్పగా మారుతోంది.

అడవుల నరికివేత, వాతావరణంలోకి
భారీగా కర్మన ఉద్యారాలను వెదజల్లే ఇంధనాల
వినియోగం, వ్యవసాయం కోసం రసాయనిక
ఎరువులు, పురుగు మందుల వినియోగం
పెంచుకుంటూ పోతుండటంతో గడచిన శతాబ్ద
కాలంలో భూమికి చాలానే నష్టం జరిగింది.
అడవులు, పచికనేలలు, తడినేలల విస్తృతం
తగ్గపోవడమే కాదు, జీవవైవిధ్యం, ఆహార
వైవిధ్యం చాలా వరకు దెబ్బతింది. కొన్నివేల
జీవజాతులు పూర్తిగా కనుమర్గపోయాయి.
పరిస్థితిని చక్కడిద్దడానికి ఇప్పటిక్కునా చర్యలు
మొదలుపెట్టకపోతే, మానవాలికి ముప్పు తప్పదు.
మానవుల చర్యల కారణంగా భూమికి, భూమిపై
మనుగడ సాగించే జీవరాశికి వాటిల్ని నష్టానికి
'వరల్ వైల్ట్ లైఫ్ ఫండ్' (డబ్బుడబ్బుఎఫ్)
విడుదల చేసిన 'లివింగ్ ప్లానెట్ రిపోర్ట్-2020'
అద్దంపడుతోంది. ఈ నివేదిక వెల్లడించిన కొన్ని
కీలకాంశాలు...

ప్రకృతి 'పాహిమాం' అంటూ చేస్తున్న
ఆర్థరావానికి మనం బదులు పలకాల్చిన
సమయం ఆసన్నమైంది. ప్రకృతిలో మనుగడ
సాగిస్తున్నందుకు ఇది మన నైతిక బాధ్యత కూడా.
ప్రపంచంలో ఇప్పుడు దాదాపు 800 కోట్ల మంది
మనుషులు మనుగడ సాగిస్తున్నారు. భూమీద
ఎంతమంది మనుషులు ఉన్నారో. ప్రకృతిని
కాపాడుకోవడానికి కూడా అన్నే కారణాలు
ఉన్నాయి. ప్రకృతిని కాపాడుకునే దిశగా
ప్రభుత్వాలు, ప్రైవేటు సంస్థలు, వ్యక్తులు నేడు

తీసుకునే నిర్మయాలపైనే రేవబి భవిష్యత్తు
అధారపడి ఉంది. ఆరోగ్యకరమైన సమాజం
కోసం, ఆర్థిక అభ్యర్థనుతి కోసం ప్రకృతి
పరిరక్షణలు, ప్రకృతి పునరుదరణకు ప్రపంచ
నేతలంతా సత్వర చర్యలు తీసుకోవాలి. ప్రకృతికి
ఇప్పటికే వాటిల్ని నష్టాన్ని మరో పద్ధతిలోగా భర్తీ
చేసేందుకు ప్రపంచ దేశాలన్నీ ఒక కొత్త
ఒడంబడికను కుదుర్చుకోవాల్సిన సమయం
ఆసన్నమైంది.

జీడచిన యాభయ్యల్లో ప్రపంచవ్యాప్తంగా
శరవేగంగా పెనుమార్పులు వచ్చాయి.
పరిశ్రమలు, వర్ధక వాటిజ్ఞాలు పెరిగాయి.
జనాభా పెరిగింది. పెరిగిన జనాభాకు
అనుగుణంగా వనరుల వినియోగమూ పెరిగింది.
ఫలితంగా చాలాచోట్ల అడవుల విస్తృతం, భూగర్భ
జలాల పరిమాణం తగ్గముఖం వచ్చాయి. అతి
కొద్ది దేశాల్లో మాత్రమే అడవులు, అడవులను
అసరా చేసుకుని బతికి వన్యప్రాణులు క్లేమంగా
మనుగడ సాగించగలుగుతున్నాయి. మిగిలిన
చాలా దేశాల్లో పెద్దసంఖ్యలో వన్యప్రాణుల
జాతులు అంతరించాయి. 'లివింగ్ ప్లానెట్
ఇండెక్స్-2020' ప్రకారం స్తున్యజీవులు, పశ్చిలు,
సరీస్పులు, జలచరాలు, ఉభయచర జీవల్లో
దాదాపు 68 శాతం 1970-2016 మధ్య కాలంలో
కనుమర్గపోయాయి. ఏటిలో పర్యవేక్షణలో ఉన్న
944 జీవజాతులకు చెందిన 3,471 జీవావరణాల్లో
దాదాపు 84 శాతం జీవులు అంతరించిపోయాయి.
అంటే, ఈ జీవుల జనాభాలో ఏటా సగటున 4

శాతం తగ్గదల నమోదుపుతోంది.
ప్రపంచవ్యాప్తంగా దాదాపు 22 శాతం
వృక్షజాతులు అంతరించిపోయే పరిస్థితుల్లో
ఉన్నాయి. మంచులేని భూభాగంలో దాదాపు 75
విస్తృతం గణనీయమైన మార్పులకు లోనైంది.
తడినేలల్లో 85 శాతం విస్తృతం తగ్గపోయాయి.
మట్టిలో కూడా దాదాపు 90 శాతం జీవవైవిధ్యం
దెబ్బతింది.

గత యాభయ్యల్లో పరిణామాలు

అంతరించిన జీవరాశులు	అంతరించే స్తులోని వృక్షజాతులు	కనుమర్గపోయాలను తడినేల విస్తృతం
68%	22%	85%
మట్టిలో దెబ్బతిను జీవవైవిధ్యం		90%

మట్టిలో దెబ్బతిను
జీవవైవిధ్యం

రష్యా, కెనడా, బ్రెజిల్, ఆస్ట్రేలియా వంటి
కొద్ది దేశాల్లో తప్ప ప్రపంచంలోని మిగిలిన
దేశాలన్నింటిలోనూ అటవీ ప్రాంతాలు మనుషుల
చూరబాటుకు లోనెనవే. ఈ కొద్ది దేశాల్లోని
అడవులు మాత్రమే ఇంకా మనుషుల
అడుగుజాడలు లేకుండా మిగిలి ఉన్నాయి.

బక్కిక్కరు బక్కి మొక్క!

- 20 కోట్ల మొక్కలు నాటాలన్నది లక్ష్యం
- ఇప్పటికే 9.50 కోట్ల మొక్కలు నాటిన వైనం

పచ్చదనం (గ్రీన్ కవర్) పెంపుదలలో అంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం ముందంజలో ఉంది. జీవశైవిద్యం, పర్యావరణ పరిరక్షణకు వై ఎన్ జగన్ మోహన్ నరెడ్డి ప్రభుత్వం అత్యధిక ప్రాధాన్యం ఇస్తోంది. జాతీయ అటవీ విధానం ప్రకారం మొత్తం భాగోళిక విస్తీర్ణంలో 33 శాతం గ్రీన్ కవర్ సాధించాలని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం లక్ష్యంగా పెట్టుకుంది. ఇందులో భాగంగానే 2020-21లో 'జగన్న పచ్చతోరణం' పథకం కింద 20 కోట్ల

మొక్కలు నాటాలన్నది లక్ష్యం. ఇప్పటికే 9.50 కోట్ల మొక్కలు నాటడం వూర్తయింది. మొక్కలు నాటి.. చేతులు దులుపుకోవడం కావుండా గ్రామాల్లో నాటిన మొక్కలను సంరక్షించే బాధ్యత పంచాయతీలకు అప్పగిస్తూ ప్రభుత్వం గత ఏడాది జులై 20న ఉత్తరవ్యాలు జారీ చేసింది. నాటిన వాటిలో కనీసం 85 శాతం మొక్కలు చెట్లుగా ఎదిగేలా పరిరక్షణ చర్యలు తీసుకోవాలని పంచాయతీరాజ్, గ్రామణాభివృద్ధి

అటవీ విస్తీర్ణం పెంపులో ఏపీ సెకండ్!

దేశ వ్యాప్తంగా అటవీ విస్తీర్ణం పెంపుదలలో అంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం ద్వితీయ సానంలో నిలవడం గమనార్థం. 16వ భారత అటవీ నివేదిక (ఎప్సెఎఫ్‌ఆర్ 2019) ప్రకారం 1,025 చదరపు కిలోమీటర్ల గ్రీన్ కవర్ పెంపు ద్వారా కర్ణాటక దేశంలో ప్రథమ సానంలో నిలిచింది. 990 కిలోమీటర్ల అటవీ విస్తీర్ణం పెంపుతో ఆంధ్రప్రదేశ్ రెండో సానంలోనూ, 823 కిలోమీటర్ల పెంపుతో కేరళ తృతీయ సానంలోనూ నిలిచాయి. ప్రతి రెండేక్కకోసారి దేశంలో అటవీ విస్తీర్ణం, వనరుల వినియోగంపై భారత అటవీ సర్కె (ఎఫ్‌ఎస్‌ఐ) విభాగం ఎప్సెఎఫ్‌ఆర్ నివేదికను వెల్లడిస్తుంది. 2017 -18 సంవత్సరాలతో పోలిటె 2019 నాటికి ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో అటవీ విస్తీర్ణం 990 చదరపు కిలోమీటర్లు పెరగడం విశేషం.

గత ఏడాది జులై 22వ తేదీ నుంచి ఇప్పటి వరకూ వివిధ విభాగాల ద్వారా 9.50 కోట్ల మొక్కలు నాటడం విశేషం. వాటి వివరాలిలా ఉన్నాయి.

జిల్లాల వారీగా నాటిన మొక్కలు(లక్షల్లో)

అనంతపురం	61.861
చిత్తురు	87.645
గుంటూరు	32.281
నెల్లూరు	9.487
ప్రకాశం	60.046
వైఎస్‌ఆర్కడప	20.342
కర్నాటక	36.282
పశ్చిమ గోదావరి	170.020
తూర్పుగోదావరి	56.016
కృష్ణా	36.628
త్రికాపురం	92.431
విశాఖపట్టం	162238
విజయనగరం	124.978
మొత్తం	950.255

శాఖ ముఖ్య కార్యదర్శి గోపాలకృష్ణ ద్వివేది ఆ ఉత్తర్వులో పేర్కొన్నారు. పశ్చిమ నుంచి రక్షణ కోసం నాటిన ప్రతి మొక్కకూ త్రీ గార్డులు కూడా ఏర్పాటు చేస్తున్నారు.

ఎవస్పార్ జగన్ ను కాలనీల్లో పచ్చదనం

'నవరత్నాలు - పేదలందరికి ఇత్తు' పథకం

విశాఖ నగరంలో పచ్చదనం పరచుకున్న జీవ్ రోడ్స్

హరితవనంగా మారిన వుడా పార్కు

నాలుగు రకాల ప్లాంటేషన్

పచ్చదనం పెంపులో భాగంగా ప్రభుత్వం నాలుగు రకాల ప్లాంటేషన్ కార్బూక్మాలను నిర్వహిస్తోంది.

ఎవెన్యూ ప్లాంటేషన్: జాతీయ రహదారులు, రాష్ట్ర రహదారులు, పంచాయతీరాజు, గ్రామీణాభివృద్ధి శాఖ రహదారులు తదితర చోట్ల మొక్కలు నాటడాన్ని ఎవెన్యూ ప్లాంటేషన్ అంటారు. చింత, వేప, మరి, కానుగ, రావి, బాదం, నిద్రగన్నేరు, ఏడాకులపాయ, నేరేడు తదితర మొక్కలను ఈ ప్లాంటేషన్కు వినియోగిస్తారు.

బ్యాంక్ ప్లాంటేషన్: స్థానిక పరిస్థితులు, భూమిని బట్టి సాగునీటి కాలువల పెంబడి నుంబుల్, టేకు, జామాయిల్, వేప, మలబార్ నీమ్, బాదం తదితర మొక్కలను నాటుతారు.

బ్లాక్ ప్లాంటేషన్: చెట్లు క్లీటించిన అటవీ ప్రాంతం, భారీగా ఉన్న ప్రభుత్వ భూములు, రెవెన్యూ పోరంబోకు, దేవాలయ భూములు, విద్యా సంస్థలు, ఆస్ట్రోలోజీలు, పరిశ్రమలు తదితర సంస్థల ప్రాంగణాల్లో.

మొక్కలు నాటడాన్ని బ్లాక్ ప్లాంటేషన్ అంటారు. ఆయ అటవీ ప్రాంతాల వాతావరణం, నేల పరిస్థితులను బట్టి ఎల్ర చందనం, శ్రీగంధం, మోదుగ, నేరవేప, రోజీషన్, మద్ది, సీర్ది, ఏగిన తదితర మొక్కలు పెంచుతారు.

జిఫ్సు, పాలాలు: జిఫ్సు వద్ద, పాలం గట్టపైనా నాటుకోవడం కోసం అటవీ శాఖ మొక్కలు ఇస్తుంది. సాధారణంగా రైతులు వేప, చింత, ఎల్రచందనం, టేకు, శ్రీగంధం, ఉసిరి, మామిడి, దానిమ్మ, జాము, సపోటా తదితర మొక్కలను ఇష్టపడుతుంటారు.

కింద రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా 28.30 లక్షల మంది నివసించనున్న కాలనీలను పచ్చని పందిరిలా మార్చాలనే అశయంతో పెద్ద ఎత్తున మొక్కలు నాటించాలని ప్రభుత్వం తలపెట్టింది.

విశాఖపట్టణాన్ని పచ్చని మహానగరంగా తీర్చిదిద్దే చర్చలు విస్తృతంగా సాగుతున్నాయి.

కృష్ణా జిల్లా ఇబ్రహీంపట్టంలో జగన్నా పచ్చతీరణం కార్బూక్మంలో పాల్గొన్న స్థానికులు జీవ్ రోడ్స్ ప్లాంటేషన్ ప్రార్థనలో మొక్కలు నాటుతున్నారు.

కృష్ణా జిల్లా ఇబ్రహీంపట్టంలో జగన్నా పచ్చతీరణం కార్బూక్మంలో పాల్గొన్న స్థానికులు జీవ్ రోడ్స్ ప్లాంటేషన్ ప్రార్థనలో మొక్కలు నాటుతున్నారు.

నర్గీలీలో 6 కోట్ల మొక్కల పెంపకం

రాష్ట్రవ్యాప్తంగా రాష్ట్ర అటవీ శాఖ సామాజిక అటవీ విభాగానికి చెందిన 737 నర్గీలీలో 2020లో 6.03 కోట్ల మొక్కలు పెంచారు. గత ఏడాది (2020) జులై 22న కృష్ణా జిల్లా ఇబ్రహీంపట్టంలో సేవం జగన్ మొక్కలు నాటి జగన్నా పచ్చతీరణానికి శ్రీకారం చుట్టారు.

పర్యావరణ పరిరక్షణ, కాలుప్య రహిత సమాజం కోసం ఇప్పటికే దేశంలోనే మొట్లుమొదటిగా ‘అన్నేలైన వెస్ట్ మేనేజ్మెంట్ ప్లాట్ఫోం’ అమల్లోకి తెచ్చిన సేవం జగన్ పచ్చదనం పెంపును అధిక ప్రాంతాలలో ఇస్తున్నారు.

రాష్ట్ర అటవీ శాఖ నోడల్ ఏజెన్సీగా 29 ప్రధాన శాఖల ద్వారా 2020-21లో 20 కోట్ల మొక్కలు నాటాలని ప్రభుత్వం లక్ష్యంగా పెట్టుకుంది. స్వచ్ఛంద సంస్థలు, వనసంరక్షణ సమితులు, స్వాయం సహాయక సంఘాలు, పేపర్ మిల్లులతోపాటు అన్ని వర్గాల ప్రజలను ఈ మహాక్రతువులో భాగస్థాములను చేస్తోంది.

రాష్ట్రంలో 1,62,968 చదరపు కిలోమీటర్ల మేర భూభాగం ఉండగా 37,258 చదరపు కిలోమీటర్ల మొత్తం భూభాగంలో 23 శాతం) మేర అటవీ ప్రాంతం ఉంది. దీంతో పాటు అడవి పెలుపల మూడు శాతం గ్రీన్కవర్ ఉంది. అంటే, 26 శాతం గ్రీన్ కవర్ ఉన్నట్లు లెక్క. దీన్ని 33 శాతానికి పెంచాలన్నది ప్రభుత్వ లక్ష్యం.

- లేబాక రఘురామిరద్ది, సాక్షి, అమరావతి

ప్రకృతి సేద్యం.. పుడమికి వైవేద్యం!

- ఏలో తా ఎడాది 6,51,951 ఎకరాల్లో ప్రకృతి సాగు
- మెరుగైన ఆదాయం పొందుతున్న నుమారు కి లక్షల మంది రైతులు
- సాధారణ (రసాయన) సాగుతో పొల్చితే భారీగా పెరిగిన నికర ఆదాయం
- రైతు భరోసా కేంద్రాల్లో రైతులకు ప్రత్యేక శిక్షణ

ప్రకృతికి అనుగుణమైన రీతిలో వ్యవసాయాన్ని మార్చుకుంచే ఇటు రైతులకు ఆర్థికపరంగా, ఆర్గ్యపరంగా ప్రయోజనం కలగడంతో పాటు అటు భూమికి, పర్యావరణానికి మేలు జరుగుతుంది. రసాయనాలతో పండించే పంట ఉత్పత్తులు ప్రజారోగ్యంపై ఏ స్థాయిలో ప్రతికూల ప్రభావం చూపుతున్నది తెలిసివస్తున్న నేపథ్యంలో ప్రకృతి సాగు ప్రాధాన్యం పెరుగుతోంది. లక్షలాది ఎకరాల్లో, లక్షలాది మంది రైతుల చేత ప్రకృతి వ్యవసాయాన్ని చేయించటంలో ఆంధ్రప్రదేశ్ ఇతర రాష్ట్రాలకు ఆదర్శంగా నిలుస్తోంది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తీసుకుంటున్న చర్యలు సత్ఫలితాలనిస్తున్నాయి. కాస్త అదనపు శ్రమకోర్గలిగితే అద్భుతాలు సృష్టించవచ్చునని గుర్తిస్తున్న రైతులు ప్రకృతి సేద్యం దిశగా అడుగులేస్తున్నారు. పచ్చి రొట్టు, జీవామ్యుతం, కషాయాలతో సాగు చేస్తే చాలు పెట్టబడి వ్యయం భారీగా తగ్గడమే కాదు.. నాణ్యమైన దిగుబడులను సాధించవచ్చునని గ్రహిస్తున్నారు.

ఏ కమ్యూనిటీ మేనేజ్ సేచురల్ ఫార్మింగ్ (ఏసీసీఎఫ్) కార్బూకమం ద్వారా రాష్ట్రంలో ప్రతి ఎకరంలోను ప్రకృతి సాగు చేయించాలని, ప్రతి రైతునూ ప్రకృతి సేద్యం పైపు మల్లించాలన్న సంకల్పంతో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కదులుతోంది. రైతు భరోసా కేంద్రాలను ప్రకృతి వ్యవసాయ వనరుల కేంద్రాలుగా తీర్చిదిద్దుతున్నారు. ఆర్బీకేల్లో రైతులకు శిక్షణానిస్తున్నారు.

2020-21 ఆర్థిక సంవత్సరంలో 7,00,500 మంది రైతులకు చెందిన 8.51 లక్షల ఎకరాలకు ప్రకృతి సాగును విస్తరించచేయాలన్నది లక్ష్యం. ఇప్పటి వరకు

**సాధారణ (రసాయనిక) సాగులో దిగుబడి,
ఆదాయాలకు ప్రకృతి సాగులో దిగుబడి,
ఆదాయాలకు మధ్య వ్యతాపం**

పంట	సాధారణ సాగులో పొక్కార్కు దిగుబడి (కెలోలు)	ప్రకృతి సాగులో పొక్కార్కు దిగుబడి (కెలోలు)	సాధారణ సాగులో పొక్కార్కు ఆదాయం (రూ.)	ప్రకృతి సాగులో పొక్కార్కు ఆదాయం (రూ.)
వరి	4,932	5,643	39,457	59,448
వేరుశెనగ	1,573	2,109	33,437	61,077
పత్తి	906	995	13,222	39,239
మొక్కజీస్	4,929	5,962	17,844	26,005
చెరకు	97	147	1,80,615	3,02,948
రాగి	2,091	2,710	26,294	59,200

5,94,899 మంది రైతులు 6,51,951 ఎకరాల్లో ప్రకృతి సాగు చేస్తున్నట్లు రైతు సాధికార సంస్థ వెల్లడించింది. రసాయనిక వ్యవసాయదారుల కన్నా ఖర్చు తక్కువతోనే మంచి దిగుబడులు సాధిస్తుండటం విశేషం.

ప్రకృతి వ్యవసాయంలో వరితో పాటు వేరుశెనగ, కండి, మినుము, పెనర, పప్పుశెనగ, మొక్కజీస్, రాగి, కూరగాయలు, ఆకురాలు, పండ్లు, పూల తోటలు సాగు చేస్తున్న రైతులు అద్భుతాలు సృష్టిస్తున్నారు.

2020-21లో ప్రకృతి సాగు చేస్తున్న

రైతులు, విస్తీర్ణం

జిల్లా	ప్రకృతి సాగు చేస్తున్న రైతులు	ప్రకృతి సాగులోకి వచ్చిన విస్తీర్ణం (ఎకరాలలో)
శ్రీకాకుళం	39,122	30,709.49
విజయనగరం	39,175	50,734.67
విశాఖపట్టం	34,527	26,980.54
తూర్పుగోదావరి	65,355	65,465.33
పద్మమర్గోదావరి	41,088	40,792.55
కృష్ణ	39,444	35,990.84
గుంటూరు	48,387	49,529.78
ప్రకాశం	33,335	40,176.41
నెల్లూరు	33,669	36,748.51
చిత్తురు	39,199	37,288.95
బైలసౌర్ కడవ	67,693	87,693.28
అనంతపురం	53,123	76,334.86
కర్కుల్	60,782	73,506.60
మొత్తం	5,94,899	6,51,951.81

జిల్లా స్థాయిలో ప్రత్యేక విభాగం

రైతు సాధికార సంస్ ఆధ్యార్యంలో ప్రకృతి సాగు వ్యాప్తికి జిల్లా ప్రాజెక్టు మేనేజ్మెంట్ యూనిట్ ద్వారా ప్రతి జిల్లాలో కనీసం 2 వేల మందికిపైగా క్లైట్ స్థాయి సిబ్జండి శ్రమిస్తున్నారు. జిల్లా స్థాయి విభాగంలో ఓ వ్యవసాయా ధికారి, సేచురల్ ఫార్మ్ అసోసియేట్, డిస్క్రిక్ రిసోర్స్ పర్సన్స్ ఉంటారు. ప్రతి యూనిట్ లేదా క్లాస్రోలో సేచురల్ ఫార్మ్సింగ్ ఫెలోస్ (ఎన్విఫ్పీ)లు క్లైట్ స్థాయి సిబ్జండికి దిగా నిరైసం చేసారు. క్లైట్ స్థాయిలో స్వయంగా రైతులైన కమ్యూనిటీ రిసోర్స్ పర్సన్స్ (సేఅర్సీపీ)లు మహిళా సంఘాలతో కలిసి పనిచేయడానికి ఇన్సైట్యూషన్ బిల్లింగ్ (బచీ) సిబ్జండి ఉంటారు. పంటకాలంలో విత్తనం వేసే దగ్గర సుంచి కోత వరకు తీసుకోవల్సిన చర్యలు, చేయాల్సిన పనులపై ఎంపిక చేసుకున్న రైతులకు శిక్షణ ఇస్తున్నారు. ప్రకృతి వ్యవసాయంలో వివిధ పంటలలో పాటేంచాల్సిన అత్యుత్తమ యాజమాన్య పద్ధతుల కోసం రైతులకు అవగాహన కల్పిస్తున్నారు.

ప్రకృతి వ్యవసాయాన్ని మహిళా సంఘాల ద్వారా విస్తరింపజేయాలని సంకల్పించారు. ఆ దిశగా మొదటిగా గ్రామోక్యు సంఘాల లీడర్లను ప్రకృతి

వ్యవసాయం వైపు ప్రోత్సహిస్తున్నారు. వారి ద్వారా సంఘాల్లోని మిగిలిన సభ్యులు కూడా భాగస్వాములను చేస్తున్నారు. ఒక్క గ్రామోక్యు సంఘానికి ఒక్క పసీఆర్సీపీ ఉంటారు. ఏదు ఆ సంఘంలో ఉన్న 200-250 మంది రైతు కుటుంబాలకు బాధ్యత వహిస్తారు. ఒక్క యూనిట్లో ఎదారుగురు పసీఆర్సీపీలకు రెండు, మూడు గ్రామాలుంటాయి. వీరికి సీతారీపీ, పచీ నుంచి పిఱికి లేదా ఎన్డీఎలు సలహాలు, సూచనలు అందజేస్తు కార్యక్రమం అమలును పర్యవేక్షిస్తున్నారు. రైతులు, పంటలవారీగా అవసరమైన వనరులను సమకూర్చే లక్ష్యంతో ప్రతీ గ్రామోక్యు సంఘ పరిధిలో ప్రకృతి వ్యవసాయ వసరుల దుకాణం (ఎన్విఎం) ఏర్పాటు చేస్తున్నారు.

పాలంలో 365 రోజులూ పంటలు..

మెట్ట భూమిల్లో ఎడాది పొడవునా పంటలు పండించే దిశగా ప్రకృతి సాగు అడుగులేసేంది. అనంతపురం జిల్లాలో వరాలు రాకముందే పంట వేసి అద్భుత ఫలితాలను సాధించారు. దీంతో ఈ పద్ధతిని 2019లో అన్ని జిల్లాలకు విస్తరించి సత్కరితాలను సాధిస్తున్నారు. ఏక పంట విధానానికి స్వస్తి చెప్పి ఏడాది పొడవునా పంటలు సాగు చేసే పద్ధతిని ప్రకృతి సాగు విధానంలో అమలు చేస్తున్నారు. దీన్ని ప్రీ మాన్సున్కీ డ్రై సోయింగ్ (పీఎండీఎస్) విధానం అని పిలుస్తున్నారు.

నవధాన్యాలు లేదా 12-18 రకాల పంటలు వేసవిలోనే చల్లి పంట వ్యర్థాలతో ఆచ్చాదన చెయ్యాలి. ద్రవ జీవామృతం చల్లడం ద్వారా వాతావరణంలోని తేమను వినియోగించుకుని విత్తనాలు మొలకెత్తుతాయి. అప్పుడు ప్పుడు పదే పర్మాలతో పైరు పెరుగుతుంది. దీనిని 40 రోజుల తర్వాత పశువుల మేతగా వాడుకోవచ్చు. నేల ఆరోగ్యాన్ని పెంపాందించడంలో పీఎండీఎస్ ప్రధానపూర్త పోషిస్తుందని భావిస్తున్నారు.

ఘన, జీవామృతాలతో నేలసారవంతం

నేల నిర్మించ పదార్థం కాదు. సజీవ పదార్థం.. కోబాను కోట్ల జీవుల సమాహరం. రసాయన ఎరువులు పురుగుల మందుల వాడకం వల్ల సూక్ష్మజీవులు నశించి నేల నిస్సారమవతుంది. నేలను సారవంతంగా తయారు చేసేందుకు ఘన జీవామృతం, ద్రవజీవామృతాలు ఉత్సేరకాలుగా వనిచేస్తున్నాయి. కపోయాలు, ద్రావణాలు, వేప పంటివి చీపెడ్వెడల నివారణలో ట్రైయాశీలక పాత్ర పోషిస్తున్నాయి. ఇలా పర్యావరణ హితమైన ఉత్సాహకాల వాడకంతో నేల ఆరోగ్యాన్ని పెంపాందించుకోవడంతో పాటు రైతుల నికరాదాయం కూడా పెరుగుతోంది.

- పంపాన వరప్రసాదరావు, స్ట్రీ, అమరావతి

పునర్వినియోగం వదు శాతమే

చెత్తలో ప్లాస్టిక్ వ్యర్థాలు దాదాపు 15 శాతం ఉంటాయి. ఇందులో పునర్వినియోగానికి పనికాచ్చేవి కేవలం ఐదు శాతమే. చాక్టికిల్ల కవర్లు, చివ్వు పాకెట్లు కవర్లు వంటి ప్లాస్టిక్ రీస్టార్కింగ్ కు పనికి రావని నిపుణులు తెలిపారు. పాత ప్లాస్టిక్ తో ఎక్కువగా బక్కెట్లు, మగ్గలు, కుర్చులు, వ్యర్థాలను వేసే కవర్లు వంటివి తయారచుతుంటాయి. రీస్టార్కింగ్ సంసలు ప్లాస్టిక్ లో హాచ్డెపీటః, ఎల్డెపీటః, పీపీ వంటి రకాల్చి వేరు చేసే సంబంధిత ఉత్పత్తి పరిశ్రమలకు పునరుత్స్వాదనకు అందజేస్తున్నాయి. కొత్త ప్లాస్టిక్ ఉత్పత్తుల తయారీలో వీటిని కలపడం వల్ల పాత ప్లాస్టిక్ పునర్వినియోగం జరగడంతో పాటు ఉత్పత్తి వ్యయం తగ్గుతుంది.

రీస్టార్కింగ్ సంస్థల్లోనూ తగిన సాంకేతిక పరిజ్ఞానం, ప్రభుత్వ నిబంధనలు, మునిసిపల్ వ్యర్థాల చట్టం నిబంధనలను అమలు చేస్తున్న సంస్థలు కొన్ని మాత్రమే. పైదరాబాద్ లో దాదాపు రెండ్కొందల సంస్థలు పనిచేస్తున్నా, దాదాపు పది సంస్థల్లో మాత్రమే నిబంధనలకు అనుగుణంగా రీస్టార్కింగ్ జరుగుతోంది.

వేరు చేసి పారెయ్యటం మేలు

ప్లాస్టిక్ వ్యర్థాలు మానవాళికి పెను సమస్యగా మారాయి. ప్లాస్టిక్ ను వ్యర్థాల నుంచి వేరు చేసి వీలైనన్ని సార్లు పునర్వినియోగించటమే సమస్యకు పరిషోరం. పునర్వినియోగం ద్వారా కొత్త ప్లాస్టిక్ ఉత్పత్తిని తగ్గించడంతో పాటు పునరుత్స్వాదన ద్వారా ఆర్థికంగా కూడా ప్రయోజనం కలుగుతుంది. ప్రభుత్వ సంస్థలతో పాటు పలు ప్రివేటు సంసలు సైతం తమ పంతుగా సామాజిక బౌద్ధుతగా ప్లాస్టిక్ వ్యర్థాల నిర్వహణలో పాలుపంచుకుంటున్నాయి. నానూ రకాల వ్యర్థాల నుంచి ప్లాస్టిక్ వ్యర్థాలను వేరు చేయడమే పెద్ద సవాలుగా మారింది. ఇక్క వద్దనే తడి-పాడి చెత్తను.. వాటి నుంచి ప్లాస్టిక్ ను వేరు చేస్తే ఎన్నో విధాలుగా శ్రమ తగ్గేది. కానీ, ప్లాస్టిక్ సమస్య గురించి తెలియని వారితో పాటు అవగాహన ఉన్నవారు సైతం వ్యర్థాలను ఇంటి సాయిలోనే వేరు చేయటం లేదు. కొన్ని కుటుంబాలు వేరు చేసి ఇస్తున్నా.. పారిశుధ్య కార్బికులు అన్నింటినీ కలగలిపి వేస్తుండటంతో ఇది నిత్య సమస్యగా మారింది.

దేశంలో ఏటా 9.46 మిలియన్ టన్నుల

ప్రజారోగ్యంపైనా ప్రభావం చూపుతోంది. ప్లాస్టిక్ వ్యర్థాల్ని తగిన విధంగా ట్రీట్ చేసి రీస్నైక్‌ింగ్ ద్వారా పునరుత్స్వాదన చేస్తే నమ్ము తీవ్రత తగ్గుతుంది.

కొన్ని సంస్థలు చెత్తను ట్రీట్ చేసి, తగిన విధంగా వినియోగిస్తే మంచి ఆర్థిక వనరుగా భావించి అందుకు తగిన చర్యలు చేపటాయి. అలాంచి వాటిల్లో రాంకీ రిలైఫ్ మేఘన్ అండ్ రీస్నైక్‌ింగ్ లిమిటెడ్ (ఆర్ఎర్ఎర్ఎల్), ధార్తి సస్టియినబుల్స్ ప్రైవేట్ లిమిటెడ్ తదితర సంస్థలున్నాయి. తగిన శాస్త్రీయ పరిజ్ఞానంతో సమగ్ర నిర్వహణ పద్ధతుల ద్వారా చెత్తను పునర్వినియోగానికి తెస్తున్నాయి. ప్లాస్టిక్‌ను వేరు చేయడంతో పాటు ప్రొసెసింగ్ నుంచి ఎందుకూ

(జీపొచెంసీ) ఆధ్యార్యంలో సగరంలోని దాదాపు పది చెత్త రవాణా కేంద్రాల్లో వివిధ రకాల పొడి వ్యర్థాలతో పాటు ప్లాస్టిక్‌నూ వేరు చేస్తున్నారు. ఈ పనుల్లో అనేక ప్రైవేటు సంస్థలూ భాగం పంచుకుంటున్నాయి. బైతలాపూర్ లోని డ్రె రిసోర్స్ కలిక్షన్ కేంద్రంలో ప్లాస్టిక్‌ను వేరు చేసే బోధ్యతల్లో రాంకీ సంస్థ పాటుపంచుకుంటోంది.

దేశవ్యాప్తంగా పలు సగరాల్లో ఇళ్ళ నుంచే కాకుండా కార్బూలయాలు, హోటల్లు, మ్యార్కెచ్ ఫంక్షన్ హాఫ్లు నుంచి కూడా ప్లాస్టిక్ వ్యర్థాల సేకరణ, ట్రీట్ మెంట్, రీస్నైక్‌ింగ్, రిప్రోడక్షన్ కార్బూక్రమాలను కూడా ఈ సంస్థ నిర్వహిస్తోంది. సంబంధిత పరిశ్రమల భాగస్వాములకూ

ప్రజల్లో మార్పు రావాలి!

ప్లాస్టిక్ ద్వారా కలిగే హాని గురించి తెలిసినా వ్యర్థాల నిర్వహణలో ప్రజలు మనకెందుకులే అనే ఉదాసీన ధోరణితో వ్యవహరిస్తున్నారు. అవగాహన లేమి వల్ల ఇతర రకాల చెత్తలోనే ప్లాస్టిక్‌ను కలిపి పారవేయటం వల్ల సమ్ముఖ్య తీవ్రత పెరుగుతోంది. ప్రజలు ఇంట్లోనే ప్లాస్టిక్‌ను, తడి-పొడి చెత్తలను వేర్చేరు చెత్త బుట్టల్లో వేసే వ్యర్థాల నిర్వహణ నులభం అవుతుంది. ఇలా చేయని వారిపై కలిన చర్యలు తీసుకుంటే ఫలితం ఉంటుంది. అప్పుడే ప్రజల్లో మార్పు వస్తుంది. ప్లాస్టిక్‌ను కనీసం పదిసార్లు పునర్వినియోగించవచ్చు. తద్వారా కొత్త ప్లాస్టిక్ ఉత్పత్తిని తగించవచ్చు. ప్లాస్టిక్ వస్తువుల తయారీలో 15-25 శాతం వరకు రీస్నైక్ ప్లాస్టిక్‌ను వినియోగించడం వల్ల ఉత్పత్తి వ్యయం కూడా తగ్గుతుంది. పాశ్వమైలారం ప్లాంట్లో ప్లాస్టిక్ రీస్నైక్‌ింగ్ చేస్తున్నాం. గోదైజ్ సీఎస్ఎర్ కింద నిధులిస్తుండగా, మేం టిక్కికర్ పార్టనర్స్‌గా వ్యవహరిస్తున్నాం.

ఎం.ప్రోమంతకుమార్
డైరెక్టర్, ధార్తి సస్టియినబుల్స్ ప్రైవేట్ లిమిటెడ్

వనికి రాని ప్లాస్టిక్‌ను ఇంధనంగా వినియోగించడం దాకా విధంగా విధంగా వినియోగిస్తున్నాయి. రాంకీ సంస్థ దేశవ్యాప్తంగా 65 కేంద్రాల ద్వారా ప్లాస్టిక్ వ్యర్థాల సేకరణ పనులు నిర్వహిస్తోంది. గ్రేటర్ హైదరాబాద్ మునిసిపల్ కార్బూరేషన్

అవగాహన కలిగ్గేంది. రాంకీతో పాటు ధార్తి, తదితర సంస్థలు అనంధిత రంగంలోని కార్బూకులను సంఘటితపరచటం, వారికి తగిన ఆదాయం పెంచే విధంగా తమ వంతు కృషి చేస్తున్నాయి. వ్యర్థాలను వేరు చేసే కేంద్రాలకు ఒక్కరాజ్య

పునరుత్స్వాదనలో సాంకేతికత పెరగాలి

ప్లాస్టిక్ వ్యర్థాల వల్ల కలిగే అనర్థాల గురించి గత

కొంతకాలంగా ప్రజల్లో

అవగాహన

కనిపిస్తోంది. ప్లాస్టిక్

వ్యర్థాలను తగిన

విధంగా రీస్నైక్‌ింగ్

చేయడంతో పాటు పునర్వినియోగానికి

పనికిరాని ప్లాస్టిక్‌ను తగిన విధంగా నాశనం

చేయకపోతే కలిగే నష్టాలు సైతం వారికి

తెలుస్తున్నాయి. తగిన ప్రత్యామ్నాయం

లేనందునే ప్లాస్టిక్ వినియోగం

పెరుగుతోంది. దీన్ని నివారించడం కష్టం.

పునరుత్స్వాదనే మార్గం. అందుకుగాను

రీస్నైక్‌ింగ్ లో సాంకేతికత పెరగాలి. సదరు

సంస్థల్లో పెట్టుబడులు పెరగాలి. ఈ దివలో

భాగంగా అంతర్లాటీయ బ్రాండ్లతో

భాగస్వామ్యంతో పాటు దేశవ్యాప్తంగా

అత్యాధునికి రీస్నైక్‌ింగ్ సదుపాయాలు

అందుబాటులోకి తెస్తున్నాం. వ్యర్థాల

నిర్వహణకు సమగ్రమైన పరిష్కార

మార్గాలు అన్యేషిస్తున్నాం.

సతీవ్ చిట్టి

సీరటి, రాంకీ రిలైఫ్ మేఘన్ అండ్ రీస్నైక్‌ింగ్ లిమిటెడ్ (ఆర్ఎర్ఎర్ఎల్)

సమితి అభివృద్ధి కార్బూక్రమం (యూఎస్టిపీ) ఆర్థిక సహకారం అందిస్తోంది.

తిరిగి వినియోగానికి..

ప్రౌదరాబాద్తో పాటు హాల్టియా,

విశాఖపట్టంలలో ప్లాస్టిక్ పునర్వినియోగ

కేంద్రాలను రాంకీ సంస్థ నిర్వహిస్తోంది. ఈ

ప్లాంట్లలో మునిసిపల్ కార్బూరేషన్లు వినియోగించే

చెత్త దబ్బల్లో ఉంచే పెద్ద కవర్లు, బయామెడిక్ ల్

వ్యర్థాలు వేసే కవర్లు, పెద్ద వ్యాపార సంస్ల స్టోర్

రూమీలలో సరుకులు నిల్వుచేసే పెద్ద బ్యాగులను

ఉత్పత్తి చేస్తున్నారు. ప్లాస్టిక్ వ్యర్థాలతో

గ్రాన్యూల్స్ ను తయారు చేసి ఆయా ప్లాస్టిక్

సామాగ్రి ఉత్పత్తి సంస్ల లకు విక్రయిస్తున్నారు.

ప్రభుత్వ నిబంధనలకు అనుగుణంగా రీస్నైక్ల్

ఉత్పత్తుల్లో సైతం 51 మైక్రోస్ట్రుప్ మించిన

మందంతో తయారు చేస్తున్నారు. తిరిగి

వాడటానికి వీలైని ప్లాస్టిక్ వ్యర్థాల సుంచి ఇంధనం

ఉత్పత్తి చేసే ప్లాంట్లను ఏర్పాటు చేసినట్లు సంస్థ

ప్రతినిధులు తెలిపారు. వేల టన్నుల ప్లాస్టిక్

వ్యర్థాలు భూమికి చేరి పర్యావరణానికి

ప్రమాదకరంగా మారుకుండా ఈ ప్లాంట్లు

ఉపకరిస్తున్నాయి.

- సీపొచ్ ఎంకబేస్,

సాత్రీ, హైదరాబాద్

పెరటిలో ప్రకృతి విలాసం!

- ఏపీలో సత్కరితాలిస్తున్న పెరటిలోటల సాగు
- ఈ ఏడాది పెరటి తోటల సాగు ప్రారంభించిన 6,72,425 కుటుంబాలు
- ఆరోగ్య పరిరక్షకోద్యమంలో భాగస్వాములవుతున్న పట్లె జనం

ప్రకృతి సాగు ఫలాలను అందుకోవాలంటే ఎకరమో, అదెకరమైనా పొలం ఉండాల్సిన పనిలేదు. ఇంటి దగ్గర సెంటు స్థలం ఉన్నా చాలు. ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో పొలం లేని పేదలు కూడా ఇళ్ళ దగ్గర ఉన్న కొద్దిపాటి భాటీ స్ఫూర్థాల్లో ప్రకృతి సేద్య పద్ధతుల్లో కూరగాయలు, ఆకుకూరల సాగు చేసుకుంటూ ఆరోగ్యదాయకమైన ఆహారం తింటున్నారు.

కిచెన్ గార్డెన్స్... పెరటి తోటల పెంపకం ఏపీలో ఉద్యమంలా విస్తరిస్తోంది. ప్రాణాలు హరించే రసాయనాలు, విషతుల్యాలు లేని సహజ సిద్ధమైన ఆహారమే అంతుచిక్కని వ్యాధులకు బోషధాలని నిప్పుటిలు చెబుతుండడంతో ప్రకృతి సేద్య పద్ధతుల్లో ఇంటి పంటల సాగుపై ప్రజల్లో రోజురోజుకు అసక్తి పెరుగుతోంది. డ్యూక్రో మహిళలు పెరటి తోటల

ద్వాక్రా మహిళలందర్లో భాగస్వామ్యం చేయడమే లక్ష్యం

ప్రకృతి వ్యవసాయంలో కిచెన్ గార్డెన్స్ ఒట్టు విషపం. ఉద్యమంలా సాగుతున్న ఈ పెరటి తోటల పెంపకంలో ప్రతి ఒక్కర్నే భాగస్వాముల్ని చేయాలన్నదే ప్రభుత్వ సంకల్పం. ముఖ్యంగా గ్రామీణ ప్రాంతాలలో పొదుపు ఉద్యమంలో భాగస్వాములైన ప్రతి ఒక్క ద్వాక్రో మహిళకు కిచెన్ గార్డెన్ ఆవశ్యకతను తెలియజేయడంతో పాటు వారిని ప్రత్యుషంగా భాగస్వాముల్ని చేయాలన్నదే మా లక్ష్యం.

- టి. విజయకుమార్

ప్రభుత్వ ప్రత్యేక సలహాదారు,
వైసెచ్చర్కున్, రైతు సాధికార సంస్థ

పెంపకంలో భాగస్వాములవుతూ అద్భుత ఫలితాలను సాధిస్తున్నారు.

రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ప్రకృతి సాగుకు పెద్ద పీటిపేస్ట్రో పెరటి తోటల పెంపకాన్ని పెద్ద ఎత్తున ప్రోత్సహిస్తోంది. వ్యవసాయ శాఖకు అనుబంధంగా పనిచేస్తున్న రైతు సాధికార సంస్థ ఈ ఉద్యమాన్ని ముందుండి నడిపిస్తోంది. కరోనా మహామార్గి విజ్ఞంబణకు తోడు ఏలారులో అంతుచిక్కని వ్యాధులు వెలుగు చూసిన నేపథ్యంలో పెరటి తోటలకు, మేడలపైన ఇంటిపంటల సాగుకు ప్రాధాన్యం పెరిగింది. గతంలో ఎన్నడూ లేని రితిలో ప్రతి ఒక్కరూ కనీసం కుటుంబ అవసరాలకు తగిన కూరగాయలు, ఆకుకూరలనైనా పండించుకోవాలన్న తపనతో ముందుకొస్తున్నారు.

2020-21లో ఇప్పటి వరకు 6,72,425 కుటుంబాలను కిచెన్ గార్డెన్స్ సాగు మైప్ మల్లించగలిగారు. ఇంటి అవసరాలకు సరిపడా కూరగాయలు, ఆకుకూరలను పండించుకోవడమే కాదు, మిగిలిన వాటిని గ్రామంలో ఇతరులకు విక్రయించడం ద్వారా నెలవారీ ఆదాయాన్ని అర్థించే స్థాయిలో పెరటి తోటల సాగుదారులను

ప్రోత్సహిస్తున్నారు.

రసాయనిక ఎరువులు, పురుగుల మండుల జోలికి వెళ్కుండా పూర్తిగా సేంద్రియ పద్ధతుల్లో సాగు చేస్తూ కుటుంబ ఆరోగ్యాన్నే కాదు.. సమాజ ఆరోగ్య పరిరక్షణలో ద్వాక్రా అక్కచెల్లమ్ములు భాగస్వాములవుతున్నారు. రైతు సాధికార సంస్థ

వ్యవసాయ సిబ్బంది ప్రోత్సహంతో మరో 0.27 సెంట్లు విస్తీర్ణంలో 28 రకాల కూరగాయలు, ఆకుకూరలు, పండ్ల మొక్కలను సాగు చేస్తోంది. కేవలం రూ.2,300 పెట్టుబడితో ఇప్పటికే రూ.10,500ల ఆదాయాన్ని ఆర్థించింది. మరో రూ.25 వేల పరకు ఆదాయం వస్తుందని అంచనా

తినడం వలన 'మా అత్త గారికి బీమీ, ఘగర్, నాకు గ్యాస్టిక్ సమస్యలతో పాటు నా భర్తకు కీళ్క నొప్పులు వంటి సమస్యలు తగ్గిపోయాయ'ని తశ్వరి ఆనందంగా చెబుతోంది. తన పెరటి తోటను చూసి 32 సంఘాల్లో 165 మంది ద్వాక్రా సభ్యులు కిచెన్ గార్డెన్స్ సాగు ప్రారంభించారని గర్వంగా

2020-21 ఆర్థిక సంవత్సరంలో కిచెన్ గార్డెన్స్ లక్ష్యం.. సాధించిన ప్రగతి వివరాలు

జిల్లా	2020-21 లక్ష్యం	సాధించిన ప్రగతి	శాతం
శ్రీకాకుళం	91,979	24,778	27
విజయనగరం	70,686	42,470	60
విశాఖపట్టం	86,380	31,891	37
తూర్పుగోదావరి	1,59,000	1,07,816	68
పశ్చిమగోదావరి	1,12,422	48,005	43
కృష్ణ	81,582	52,297	64
గుంటూరు	1,30,842	78,388	60
ప్రకాశం	80,094	45,011	56
నెల్లూరు	74,171	36,602	49
చిత్తువురు	81,920	35,371	43
శైఎస్ఎస్ కడవ	1,28,719	72,093	56
అనంతపురం	80,066	49,272	62
కర్నూలు	60,000	48,231	80
మొత్తం	12,37,761	6,72,425	54

ఆధ్వర్యంలో రాష్ట్ర స్థాయి నుంచి గ్రామ స్థాయి పరకు ఉన్న ప్రత్యేక ప్రకృతి సేద్య పైన్స్యం ఇందుకోసం ప్రమిస్తోంది.

రూ. 2,300 పెట్టుబడి.. రూ.35 వేల ఆదాయం

అనంతపురం జిల్లా మడక్సెరి మండలం కోడ్గానివిషల్లి గ్రామానికి చెందిన 'రుట్స్క్షేస్ స్వయం సహాయక మహిళా సంఘం' సభ్యురాలైన యల్లమ్మ ప్రకృతి సాగులో మంచి ఫలితాలను పొందుతోంది. ఏడుగురు సభ్యులు గల తమ కుటుంబ అవసరాలకు తగినన్ని కూరగాయలు, ఆకుకూరలను పండించుకోవాలన్న తప్పన్తో ఇంటి అవరణలో ఉన్న బదు సెంట్లు స్థలాన్ని ప్రకృతి సాగులో కిచెన్ గార్డెన్సు అభివృద్ధి చేసుకుంది. 14 రకాల కూరగాయలు, ఆకుకూరలను సాగు చేస్తున్న యల్లమ్మ ప్రకృతి

వేస్తున్నారు.

ఆరోగ్య సమస్యలకు కిచెన్ గార్డెన్స్ చెక్

తూర్పుగోదావరి జిల్లా కరప మండలం కూరగాయ సాధించిన సమస్యలలో కొన్ని తశ్వరి తన ఇంటి పక్కనే భారీగా ఉన్న ఓ సెంట్లు స్థలంలో 26 రకాల విత్తనాలతో కిచెన్ గార్డెన్స్గా అభివృద్ధి చేసింది. 26 రకాల ఆకుకూరలు, కూరగాయలు, పండ్ల, పూలమొక్కలను సాగు చేస్తోంది.. విత్తనాలకు రూ.200, ఘన, జీవామ్యుతాలకు రూ.250 కలిపి మొత్తం 450 పెట్టుబడి పెట్టగా వచ్చిన ఘలసాయంలో కుటుంబ అవసరాలకు పోసు రూ.16,500 అర్థించింది. ఇలా ప్రకృతి వ్యవసాయం ద్వారా పండించిన కూరగాయలు, ఆకుకూరలు

చెబుతోంది. ప్రస్తుతం సంఘం నుంచి రూ.50వేల అప్పు తీసుకుని 1.6 ఎకరాల కొలుకు తీసుకుని ప్రకృతి వ్యవసాయం ప్రారంభించాను అన్నామె.

2 సెంట్లలో 12 రకాల కూరగాయలు

కడవ జిల్లా ఉపాయాల వారిపల్లి మండలం చెంచువారిపల్లికి చెందిన శ్రీ ఆంజనేయ స్వయం సహాయక సంఘ సభ్యురాలైన పి.ఆదిలభూమ్మ కేవలం 2 సెంట్లు స్థలంలో 12 రకాల కూరగాయలను పండిస్తూ ఆదర్శంగా నిలిచింది. ఇంటి అవసరాలకే కాదు.. సంఘ సభ్యులు, బంధువులు, చుట్టూపక్కల వారికి అందిస్తోంది.

- పంపాన పరపుసాదరావు,
సాక్షి, అమరావతి

1		2		3		4		5	
			6						
7			1	1	8	1	9	1	
			0	0		0		0	
1	0	1	0	10	11		1	0	
1	0	12	13			1	0	14	
	15	1	0	1	0	1	0		
		1	0	1	0	17		18	
19	0	20			1	0	1	0	
22	1	0		1	0	23		1	0
		24	0			25			

అధికారి

అధ్యం

- తాయితో వచ్చిన తుంటరి (4)
- భాగ్యనగరం (5)
- సూర్యిన వడ్డ (2)
- వేడిమి, కాక (4)
- కొయ్యితో చేసిన పాదరక్కలు (4)
- ఆవగింజలు (3)
- ఇంద్రుడు (4)
- తిమిరం (3)
- అదై, కిరాయి (3)
- మన్మథపత్నితో కలసి వచ్చిన సరస్వతి (3)
- మనీతో వచ్చిన బుద్ధి, ప్రజ్ఞ (3)
- నెత్తురు (3)
- గంగానది, సింహసనం

సినిమాలో

విషక్ష్యపాత్రధారిణి (4)

- మశకం (2)

- వేట, విషారం (3)

- పెద్ద కెరటం (3)

నిలువు

- బక పద్యం లాంటి వేశ్య (5)
- వీడితలదన్నే వాడుంటాడని సామెత (6)
- హీనత్వం (2)

పదశోధన - 613 జవాబు								
1	స్వ	2	ల	3	ర	4	జ	5
ర్యో		ఘు	మ	ఘు	మ	లు		దు
8	ను	వు		1	శు	0	పు	1
12	ను	రీ		13	శం	స	లు	11
15	కా		తి		నె	0	సు	గం
17	రం	గ	సూ	య	క	ము	0	ట
19	రె	య	0	లు	0	చె	లు	ము
22	ఓ	జు		23	కు	క్రి	ర	0
25	చు	0	యు		24	ఖు	0	ట
28	న	గ	దు	1	పె	ధు	బా	సి

• పెద్దల మాట

త్యాగ ఏకో గుణః శ్లాఘ్యః

కిమష్టై గుణరాశిభ్రాః!

త్యాగ జ్ఞగతి పూజ్యంతే పశుపాపాణ

పాదపాః!!

త్యాగం ఒక్కటే చాలు - అదే పాగడదగిన సుగుణం. మిగిలిన గుణాలిందుకు? త్యాగం వల్లనే లోకంలో పశువులు, రాత్మ, చెట్లు కూడా పూజలందుకుంటున్నాయి.

• పదవినోదం

గదులలో అస్తుపుస్తంగా

జచ్చిన అక్షరాలను సరైన వరుసలలో పదాలుగా

అమర్యండి. గదులలో

మృత్తుల నదుమ జచ్చిన

అక్షరాలతో వచ్చే

అర్థవంతమైన పదబంధాన్ని

కనుక్కోండి.

1 జూ జ ర రా

2 కీ లు చ తు

3 మ రం చ త్యా

4 జీ ని సం వ

5 ర పు తు ప

పదవినోదం జవాబులు

1 వి 2 స్తు 3 ర్యో 4 సంజ్ఞాస్తు 5. పంచమాస్తు

సుదోకు - 375

9	3	7	6					
5	8	3	9	1				
3	1		2				5	
8	6		5	3				
5					8	3		
9	3	5		1	7	6	2	
	4					8		
		4	6				7	
5	3	6	8	1	2	7	4	9
9	8	7	3	5	4	2	1	6
2	4	1	9	6	7	3	5	8
7	9	4	2	8	5	1	6	3
3	2	5	6	9	1	8	7	4
1	6	8	4	7	3	9	2	5
8	5	2	1	4	9	6	3	7
6	7	3	5	2	8	4	9	1
4	1	9	7	3	6	5	8	2

• మనసం

వెలుగును

వెదజల్లుదాసికి రెండే మార్గాలు: వెలిగే కొవ్వొత్తిలా మారదం లేదా దాని వెలుగును ప్రతిఫలించే అధ్యం కావడం.

- ఎడిట్ వార్టన్, అమెరికన్ రచయిత్తి

జననం:

24 జనవరి 1862

మరణం:

11 డిసెంబర్ 1937

• ప్రేషణ్మ

1. capercaille	5. swan
2. falcon	6. owl
3. dormouse	7. lynx
4. raven	8. mole
10. wolverine	9. mole
11. deer	1. deer
ఆటాంటిక్ బ్రూష్	2. falcon

మేఘం: (అత్యాని, భరతి, కృత్తిక 1 పా.)

 ఆర్థిక పరిస్థితి గందరగీళంగా ఉంటుంది. కొత్త రుజుయత్తాలు సాగిస్తారు. బంధువులలో అకారణంగా ఖిబేచాలు. ఆలోచనలు పరిపరిచిభాయాగా ఉంటాయి. అలయాలు నందర్శిస్తారు. ఆస్తుల విపయిలో ఒత్తిడులు పెరుగుతాయి. నిరుద్యోగులకు నిరుత్తాహం. ఆర్థిక ప్రశ్నలలో దికాక్షలు. కాంట్రాక్టర్లకు నిరుత్తాహం. వ్యాపారాలు కొంత నత్తునడకన సాగుతాయి. ఉద్యోగులకు అదనపు బాధ్యతలు మీదపడవచ్చు. కళారంగం పారికి తుము తప్ప ఘరీటం కసిపించదు. వారం మధ్యలో శభవార్తలు, ధనలజ్జ, తెలుపు, లేత ఆకుపచ్చ రంగులు, ఉత్తరదిశ ప్రయాణాలు అనుకూలం. దుర్గామాతను పూజించండి.

వృషభం: (కృత్తిక 2,3,4 పా., రోహిణి, మృగశిర 1,2 పా.)

 ఆర్థిక లావాదేశీలు ఆశాజనకంగా ఉంటాయి. ఉపాంచమిశ్ర ధనలాభాలు ఉండవచ్చు చేపెట్టిన వ్యవహారాలు నజావుగా సాగుతాయి. విపాహ, ఉద్యోగయత్తాలు ఫలిస్తాయి. పలుకుడి కలిగిన పారితో పరిచయాలు. పుణ్యక్షేత్రాలు నందర్శిస్తారు. బంధువులు, శ్రేయాభామలలో ఉత్తరవ్రత్తుత్తరాలు. నిరుద్యోగులకు శభవార్తలు. వాహనాలు, భూములు కొంటారు. వ్యాపారాలు మరింత ఉత్సాహంగా సాగుతాయి. ఉద్యోగాలలో చిక్కులు తోలుతాయి. రాజకీయవగ్గాలకు పదవులు దక్కుతాయి. వారం చివిలో వ్యయప్రయాసాలు. స్నుల్చు అనారోగ్యం. ఎరువు, గోధుమ రంగులు, పశ్చిమదిశ ప్రయాణాలు అనుకూలం. గజేక్సోత్రాలు పరించండి.

మధునం: (మృగశిర 3,4, అరుద్ర, మనర్మసు 1,2,3 పా.)

 ముఖ్యమైన వనుల్లో ప్రతిప్రాంభాల తోలగుతుంది. ఉత్సాహంగా ముందుకు సాగి కొన్ని విజయాలు సాధిస్తారు. నంథుంలో పలుకుబిచి పెరుగుతుంది. కొత్త నిర్మయాలు తీసుకుంటారు. ఆశ్వర్యకరమైన సంఘటనలు ఎదురవుతాయి. వాహనాలు, అభరణాలు కొనుగోలు చేస్తారు. ఇంతకాలం పడిన తుము ఫలిస్తుంది. ధార్మిక కార్యక్రమాలలో పాల్గొంటారు. వ్యాపారాలు అభివృద్ధిపడంలో సాగుతాయి. ఉద్యోగులకు ఉన్నత స్థితి దక్కువచ్చు. పారిత్రామికవేత్తలకు అస్త్రి విజయాలే. వారం ప్రారంభంలో స్నుల్చు అరోగ్యం మస్యలు. కుటుంబంలో ఒత్తిడులు. ఆకుపచ్చ, ఎరువురంగులు, తూర్పుదిశ ప్రయాణాలు సానుకూలం. విష్ణుధ్యానం చేయండి.

కర్మాంశం: (పునర్వసు 4 పా., పుష్టమి, అత్మేష)

 కొన్ని వనులు అప్రయత్నంగా పూర్తి కాగలవు. ఆర్థిక పరిస్థితి గతం కంటే మెరుగ్గా ఉంటుంది. పరిచయాలు పెరుగుతాయి. నస్సిప్పాతులు, మిత్రులలో ఉత్సాహాలు గడుపుతారు. నిరుద్యోగులకు పోటేపోల్కల్లో విజయం. ప్రముఖ వ్యక్తుల నుంచి ఆప్యు నాలు అందుతాయి. ఆధ్యాత్మిక కార్యక్రమాలలో పాల్గొంటారు. దిన్నునాటి మిత్రులను కలుసు కుని అనందాస్తి పంచుకుంటారు. వ్యాపారాలలో ఆటంకాలు తోలగి లాభాలు పాందుతారు. ఉద్యోగాలలో నమస్యలు తీరతాయి. కళారంగం పారి ఆశులు ఫలిస్తాయి. వారం మధ్యలో అనుకోసి ధనవ్యయం. కుటుంబమస్యులలో విభేదాలు. తెలుపు, ఆకుపచ్చ రంగులు, దక్కిణదిశ ప్రయాణాలు అనుకూలం. నవగ్రహసోత్రాలు పరించండి.

సింహం: (మథు, పుష్టి, ఉత్తర 1 పా.)

 ముఖ్యమైన వనులు విజయపంతంగా పూర్తి చేస్తారు. ఆలోచనలు కార్యరూపం దాలుస్తాయి. నంథుంలో పరపతి పెరుగుతుంది. చిన్నునాటి మిత్రులను కలుసుకుని మంచిదేడ్చు విచారిస్తారు. అస్త్రి విపాదాల పరిపూర్వం. ఆప్యోనాలు అందుతాయి. వాహనాలు కొనుగోలు చేస్తారు. దూరమైన వ్యక్తులు దగ్గరపుతారు. వ్యాపారాలు ఉత్సాహాలలో ఉత్సాహాలు నాగుతాయి. అనుకోసి లాభాలు గడిస్తారు. ఉద్యోగాలలో ఉత్సాహాలకు ఉత్సాహాలలో విభేదాలు. తెలుపు, ఆకుపచ్చ రంగులు, పశ్చిమదిశ ప్రయాణాలు అనుకూలం. ఆదిత్య హృదయం పరించండి.

కన్య: (కృత్తిక 2,3,4 పా., హాష్ట, చిత్త 1,2 పా.)

 ఆర్థిక వ్యవహారాలలో చికాకులు తోలగుతాయి. ఆలోచనలు కార్యరూపం దాలుస్తాయి. ప్రముఖుల నుంచి నపోయం అందుతుంది. స్థిరాస్తి విపాదాల నుంచి బయటపడతారు. అలయాలు నందర్శిస్తారు. చిన్నునాటి మిత్రులలో ఉత్తరవ్రత్తుత్తరాలు సాగిస్తారు. విపాహయత్తాలు అనుకూలిస్తాయి. నిరుద్యోగులకు యత్తాలు అనుకూలిస్తాయి. వ్యాపారాలు నజావుగా సాగి మరింతగా విస్తరిస్తారు. ఉద్యోగాలలో అందీళన తోలగుతుంది. రాజకీయవగ్గాలకు అంచనాలు నిజం కాగలవు. వారం చివిలో వ్యయప్రయాసాలు. మిత్రులలో కలపతిలు. ఎరువు, తెలుపు రంగులు, పశ్చిమదిశ ప్రయాణాలు అనుకూలం. దేవీఖండమాల పరించండి.

సింహంభట్ల సుబ్బారావు

జ్యోతిష్మ వండితులు

తుల: (చిత్త 3,4, స్వాతి, విశాఖ 1,2,3 పా.)

కొన్ని వ్యవహారాలు అనుకున్న లీతిలో పూర్తి చేస్తారు. ఆర్థిక లావాదేశీలు గతం కంటే మెరుగుపడతాయి. నస్సిప్పాతులు, మిత్రులలో విపాదాల నర్సులాటు చేసుకుంటారు. ఆర్థిక గ్రహసోత్రాల తీర్మానం లభిస్తుంది. దూర ప్రాంతాల నుంచి కీలక నమాచారం అందుతుంది. వీద్యార్థులు, నిరుద్యోగులకు శభవార్తలు. వ్యాపారాలలో లాభాలకు లేటు ఉండదు. ఉద్యోగాలలో అదనపు బాధ్యతలు. కళారంగం పారికి అవకాశాలు పెరుగుతాయి. వారం ప్రారంభంలో తుమ్మాభ్యక్తం. పసుపు, గులాబి రంగులు, ఉత్తరదిశ ప్రయాణాలు అనుకూలం. శివాలయ దర్శనం చేసుకోయి.

వృష్టికం: (విశాఖ 4 పా., అనురాధ, జ్యోతిష్మ)

చెప్పున వ్యవహారాలు నిదానంగా పూర్తి కాగలవు. ఆస్తులు, మిత్రుల నుంచి కుశవార్తలు అందుతాయి. వీద్యార్థుల యత్తాలలో పురోగతి కనిపిస్తుంది. ఇంటిలో తుభకార్యాల నిర్వహా. ఆర్థిక పరిస్థితి మెరుగుపడుతుంది. ఆధ్యాత్మిక కార్యక్రమాలలో పాల్గొంటారు. పాత సంఘటనలు కొన్ని గుర్తుకు వస్తాయి. నంథుంలో మీప్పు మరింత ప్రేమ పెరుగుతుంది. వ్యాపార లావాదేవిలలో అవాంతరాలు తోలగి ఉత్సాహంగా సాగుతాయి. ఉద్యోగాలలో విశేష గౌరవం లభిస్తుంది. పారిత్రామికవగ్గాలకు అస్తి విధాలా కలసివేచ్చే కాలం. వారం మధ్యలో కుటుంబంలో చికాకులు. హున్సిక అకాంతి. పసుపు, లేత ఎరువు రంగులు, ఉత్తరదిశ ప్రయాణాలు అనుకూలం. హనుమాన్ పూజల చేయండి.

ధనము: (మూల, పూర్వాపాధి, ఉత్తరాపాధి 1 పా.)

 ప్రారంభంలో స్నుల్చి దికాకులు నెలకొంటాయి. ముఖ్యమైన వనులు నెమ్ముదిగా పూర్తి చేస్తారు. సెదరులు, మిత్రులలో విపాదాల నర్సులాటు కాగలవు. ప్రముఖులలో పరిచయాలు వీర్యడతాయి. నిరుద్యోగులు, వీద్యార్థుల యత్తాలు నషటం. గృహం, వాహనాలు కొనుగోలు చేస్తారు. ఆధ్యాత్మిక కార్యక్రమాలలో పాల్గొంటారు. ఇంతరులకు పెరిచిన కుశముల స్థితం నపోయిపడతారు. ఆర్థిక వ్యవహారాలు నంతర్యైకరంగా ఉంటాయి. వ్యాపారాలు లాభసాటీగా ఉంటాయి. భాగసాములు నహకలిస్తారు. ఉద్యోగాలలో విపాదాల తీరతాయి. పారిత్రామికవగ్గాలకు నంతోపరిచున్న నమాచారం. వారం చివిలో ధనవ్యయం. అనారోగ్యం. తెలుపు, లేత సీలం రంగులు, ఉత్తరదిశ ప్రయాణాలు అనుకూలం. గజపతిని పూజించండి.

మకరం: (ఉత్తరాపాధి 2,3,4, తుపణం, ధనిష్ఠ 1,2 పా.)</

Presented by

SUPERIOR QUALITY. GUARANTEED.

SAKSHI

MEDIA GROUP

www.sakshi.com

Powered by

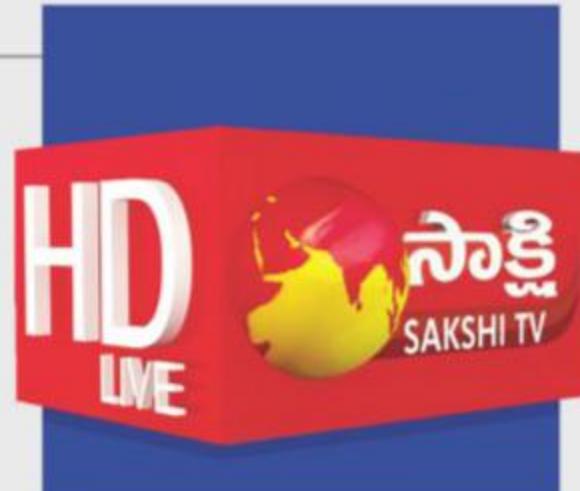
జనవరి 26న సాక్షిలో భూమిని
సురక్షితంగా ఉంచేందుకు ఒక ప్రయత్నం
మొదలవుతుంది. మీ వంతుగా మీరు ఈ
కార్బూకమంలో భాగస్వామ్యాలు కండి

పుడమి సాక్షిగా

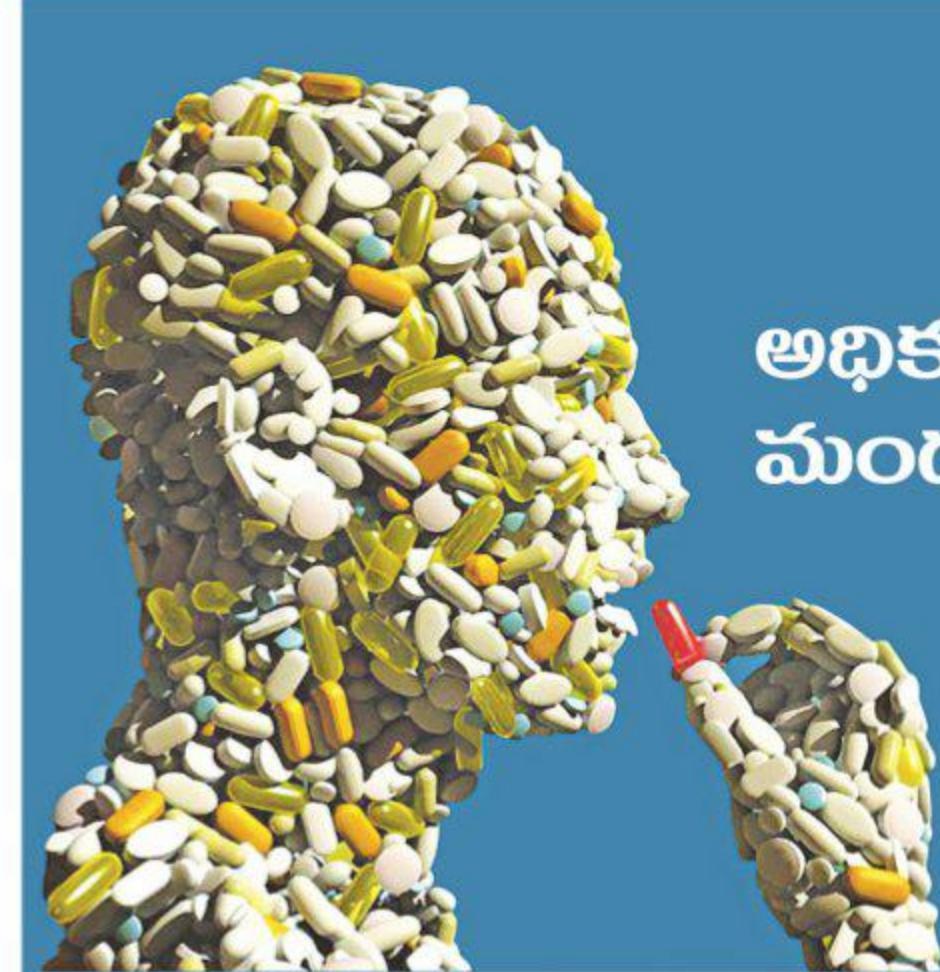
ఈ పుడమి మనకి ఎంతో జియింది. తని పరాయాపరణ మార్పుల నుండి కాపాడేందుకు
మన సమయాస్ని శ్రమిస్త జవాబ్దిన సమయం జియింది. "పుడమి సాక్షిగా" లోని పవర్
ప్రోక్ట్ టూకథాన్ కి టూకథాన్ జన అప్పండి. ప్రముఖ పరాయాపరణ కార్బూకర్తలు, సెలెజ్జుచీస్
జంక పుడమి యోధులతో కలిసి ప్లాస్టిక్ నియంత్రణ, విద్యుత్ పరిరక్షణ, కిచెన్ గార్డెన్
వంటి సులువైన పరిష్కారాలతో పీ వంతు కృషి చేయండి.

Date : 26 JAN, 2021 | Time : 3.00 pm to 9.00 pm

www.pudamisakshi.com

follow us on

అధిక మందులకు ఇక సెలవు!

అద్యాన్వేద కాన్సెట్టుయాఘనల్ పద్ధతితో
తక్కువ మందులతో అత్యుత్తమమైన చికిత్స

డాక్టర్ అపాయింట్మెంట్ కొరకు:

767 500 1000

కీళ్ళ నిష్పత్తిలు

- దీన్స్కసమస్యలు • సయాటికా
- కీళ్ళ వాపులు • రుమాటాయ్డ్.
- గాట్ అర్థరైటిస్ • సర్టెకల్.
- లంబార్ స్ట్రోండ్రైటిస్

దర్శ సమస్యలు

- సోలయాసిన్ • ఎగ్జిమా
- బొర్బి • SLE • దద్దుర్ము
- మొటిమలు
- ఫంగల్ ఇన్ఫెక్షన్

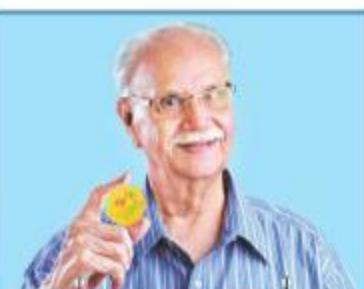
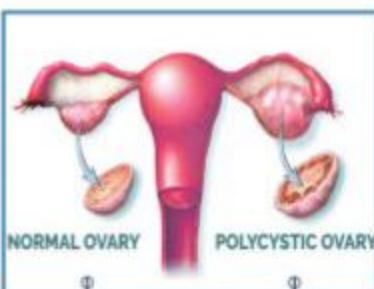
బైల్స్, పిస్టులా

- ఫిషర్స్ • అమిజయాసిన్
- త్రాన్స్ డిస్ట్రిబ్యూషన్ • IBS
- మలబద్ధకం • గ్రౌస్ట్రీ అల్పర్
- ప్రాస్టేట్ గ్రంథి వాపు

శ్వాస సమస్యలు

- అలర్జీన్ • అస్ట్రమా
- సైస్టమిటిస్ • టాన్స్లెటిస్
- అదిసాయ్డ్స్ • ప్రాంక్లెటిస్
- ముక్కులో కండ పెరగడం

PCOD, సంతానలేస్మి

- అధిక బరువు
- నెలసరి సమస్యలు
- దైరాయిడ్
- పోర్ట్ సమస్యలు

డయాబెటిస్

- డయాబెటిస్ & దాని సమస్యలు
- డయాబెటిక్ పుట్ అల్పర్.
- రెటినోపాతి, గ్రాస్టోపాతి, నెప్టోపాతి
- పెరిఫరల్ స్యూరోపాతి • PME

దైరాయిడ్

- గాయిటర్ • నెలసరి సమస్యలు
- ప్రైపిం & ప్రైపర్ దైరాయిడ్
- దైరాయిడ్ గ్రంథి వాపు
- బరువు పెరగడం, తగ్గడం

మేల్ సెక్స్యూపల్ సమస్యలు

- ప్రాస్టేట్ గ్రంథి వాపు • ఎరెక్టేల్
- డిస్ఫంక్షన్ • శీపు స్ట్రెచ్
- అజీస్ట్రోల్యూ • లింగిస్ట్రోల్యూ
- వీర్మికణల సమస్యలు

టోల్‌ఫ్రై: **1800 108 1900**

Chat with Doctor @
www.drcarehomeopathy.com

విజయవాడ - నక్కల్రోడ్ | వైజాగ్ - ఛైమండ్ పార్క్ | రాజమండ్రి - ఎ.వి. అప్పోరావు స్టేట్ | కాకినాడ - టూ టోన్ పార్కీన్ స్టేట్ ఎదురుగా
అనంతపూర్ - ఖజానా జ్యోవెల్స్ ఎదురుగా | కడప - 7 రోడ్ జంక్షన్ | కర్కులు - గాయత్రి ఎస్టేట్ | గుంటూరు - టాలీవుడ్ థియేటర్ ఎదురుగా
తిరుపతి - లీలా మహాల్ సెంటర్ | భీమపల్కం - పద్మాలయా సర్క్సెల్ | నెల్లూరు - వెంకటరమణ పార్కీటల్ ప్రక్కన | తెలంగాణ | తమిళనాడు